

మ 285

ప్ర తి ది న ము ప్ర క టి ం వ (బ డు ను

Vol. 12 }
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూన్ నెల 13-వ తేది శనివారము
శ్రీ క్రోధననామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస బహుళ సప్తమి ౭.

No. 63
సంచిక ౬౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న క ల వి ద నొప్పులకు నంజీవివంటిది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పొన్నపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.



ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.



చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

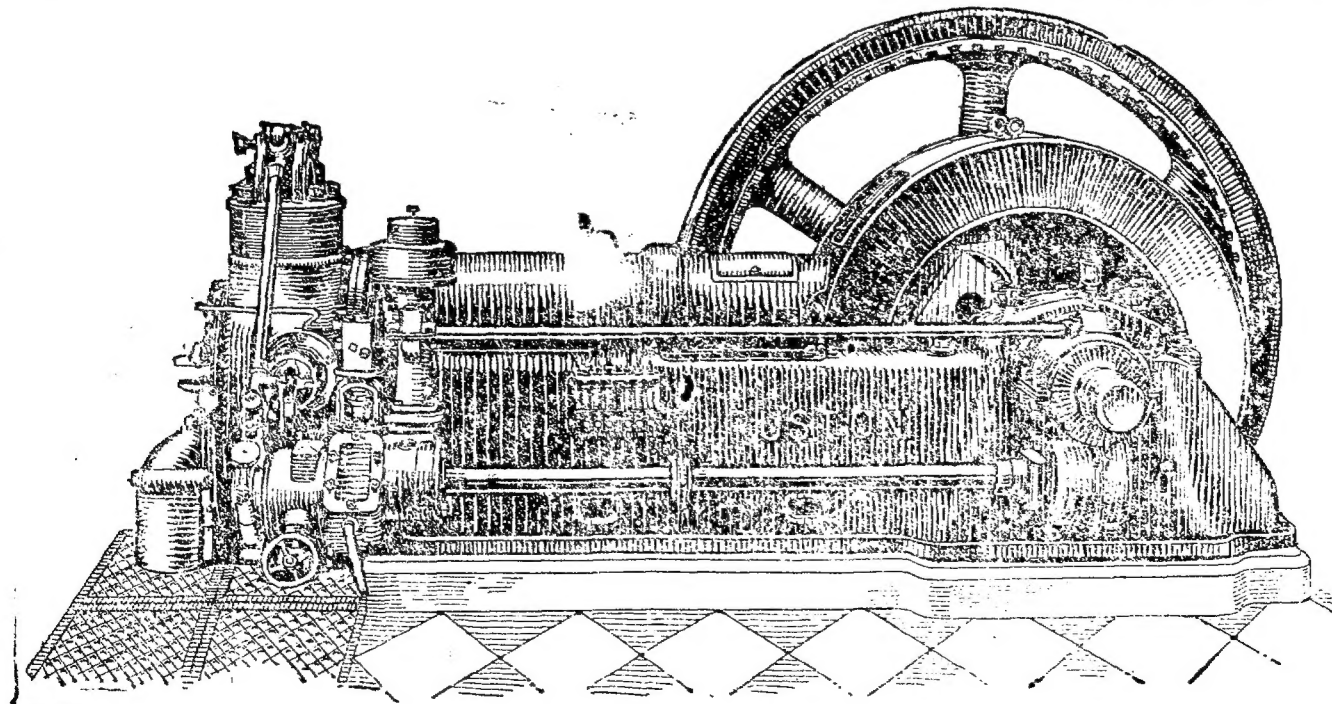
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 వైరిరోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

ది ర స్టన్ క్రా డ్ ఆ యి ర్ నం జి ను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవు



పోయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతపిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.



నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు
మద్రాసులో ఫోర్ట్ విజంట్లు, మాస్సి ఆండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

(388)

ఉత్తరములు చతురతో వ్రాయుపద్ధతి

ఒక ఉత్తరమును వ్రాయుటకు ఎంత చతురత కావలయునో మీకు తెలియునా? దానిని చదునట్టివారిని మైమర చునట్లు చేయు గొప్ప శక్తి దానికిగలదని మీకు ఎప్పుడైనను తెలుసుకొంటిరా?

ప్రస్తుత కాలముందు జయముకలుగుటకు ఉత్తరములు - వ్రాయుపద్ధతి తెలుసుకొనుట చాలముఖ్యము.

కె. ఎమ్. బె. నర్సి గారి

Wide-World English Correspondence.

సహాయముచే సవరుపద్ధతులు చక్కగా నేర్చుకొనుదు

నిషయములు

వర్తక, వ్యవహార సంబంధమైన ఉత్తరములు:— కష్టమహానుభావితో దిగుమతి, ఎగుమతులనుగురించి వ్రాయుఉత్తరములు, చిన్న వ్యాపారములు, వర్తకులు, తపాల తంతిఆఫీసులు, కోర్టులు, వృత్తిపన్ను పురపాలకసంఘము, జిల్లా బోర్డు, యోగ్యతాపత్రికలు, పెద్దముద్రాక్షరకాలము, మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు.

కుటుంబ సంబంధమైన ప్రత్యుత్తరములు:— ఒకరికి పరిచయముచేయుట, ఆభినందనము, ఓదార్పు, స్నేహము, బంధుత్వము, సంఘము, దయా, సలహా, తుమాపణ, ఆహ్వానము, బహుమానములతో పంపు ఉత్తరములు మొదలగు నవి గల ఉత్తరములు.

పాఠశాలకు సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు సాధారణమైన ఇతర ఉత్తరములు:— అల్లుఅఫ్ ఎక్స్చేంజింగ్, క్రెడిట్ నోట్లు, బిల్లుఆఫ్ లేడింగ్, ఇన్ వాయిసు, ప్రామిసిబిల్ నోట్లు, బిల్లుఫారము, కంట్రాక్టుఫారములు, ట్రిగ్గిమెంటులు, చేబాలులు, వీలువ్రాయుపద్ధతి, విలాసమువ్రాయుట, మామూలుగావాడు పెద్దమాటలను వురుచుచేయుట నాకరి సంబంధమైనపద్ధతులు, సర్కారుకు వ్రాయుఉత్తరములు, తపాలాఫీసు నిబంధనలు మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు. మిక్కిలి ముఖ్యమైనవాటి విషయమై వివరములు తెలుపు ఒక నూతన ఆధ్యాత్మికముకాడ గలదు.

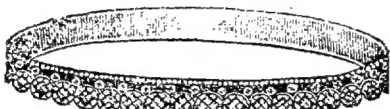
ధర 1 కి రు 1-12-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

Industry Office Book Depot, Shambazar, CALCUTTA.

నవరము బంగారుతో చేయబడిన

రకంబంగారు, వెయిరులు, అడ్డి నెలు, మల్లెముగ్గులు ఉంగరాలు వలైరా నగలు, వెండిసామానులు, బహుమతి నొసంగుటకు యోగ్యమైన



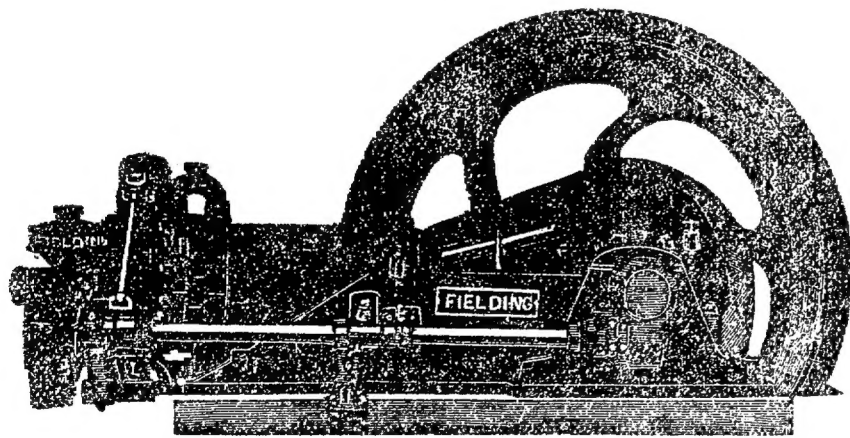
పతకములు కవలు వస్త్రా నగలు గ్యారంటీ గానున్నా చెప్పిన టయ ముకు సరిగా పంపబడును. మావద్ద నుంచి వకసారి తెప్పించినచో మీరు

మరియొకసారి మావద్ద తప్ప వేరే స్థలములందు ఆర్డరు యివ్వరు. మరొకటి చాలా సహాయముగా యివ్వబడును.

ఇండియన్ జ్యూవెలరీ షార్టు, నగర్ వేట, బెంగుళూరుసిటీ.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగ్” వేటంటు శమిడికల్
క్విక్ స్టార్టింగ్ కూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD



యీ ఇంజను నుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చ్చుని సిటిలో నుండగనే స్టార్టు కాగలదు. యెటువంటి కూడు ఆయిలుతో నైనను అతిసంతృప్తి కరముగా పనిచేయును. కూడు ఆయిలు ఖర్చు బహు న్నవుము. యీ ఇంజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:—

టెలెఫోన్ నెం 690 రు. డి. యల్. శాస్త్రి ఆండు కో., పోస్టు బాక్సు నెం 203 రు.
12, తంబుకెట్టినిధి, మదరాసు.

ఆయుర్వేదబూషణ నోరి రామశాస్త్రి ఏ. కే. ఏ. సి. వారి

పరాశర వటి
ఆన్ని విధములైన సెగలకు
24 మాత్రలు రు 2-0-0

మేహారి
అన్ని సవామేహములకు
30 మాత్రలు రు 2-8-0

ఆయుర్వేద నిలయము, బెజవాడ.

కలెక్టర సమావేశము

అధికారపూర్వకముగు రిపోర్టు

మదరాసు గవర్న మెంటు రివిన్యూకామిషనరు 10 తేదీన యీక్రింది ప్రకటనమును ప్రచురించియున్నాడు.

కలెక్టరుల సమావేశము శ్రీకృతిల భవనములో 25 తేదీ నుంచి జూన్ 1 తేదీ వాక జరిగినది. ఈక్రిందివిషయములపై చర్చలు జరిగినవి.

విలేజి ఆఫీసర్ల రెస్టాలేషన్ బిల్లు తెచ్చుటకు చర్చజరిగినది. మొత్తం ఖర్చునుగూర్చి నిర్ణయింపవలె ననుకొన్నాడు. సర్వేరి నెటివ్ లెంటుపనుల ఖర్చుగిరిని విషయము పొందు, నానిల్లు చిల్లర ఇరిగేషన్ పనులు ప్రారంభించుటకు ఆ రిక సంవత్సరము ఆఖరు నచ్చుటచే మరల ఆర్థిక సంవత్సరమువల్ల తగినకాలముగావున ఆపనులు మొదలుపెట్టవలెనను విషయము, లోన్ లు పంచిపెట్టు విషయము, ఇరిగేషన్ బిల్లు ప్రతిభాగము ఒకపూట చర్చింపబడినవి. జమాబంధి దానికారబోదేలాలు చాలాముఖ్యంగా తెలిసికోవలసిన నైయున్నవి. అందుచే దానివిషయము విపులంగా చర్చించబడ్డది. అధికారులకు ఆర్మీలో పనిచేసినవానికి భూముల నిచ్చుటచే చాలామంది భూములు కానలేనని కోరుటచే ఇబ్బందిగానున్నదను విషయము విచారింపబడి ఆవిషయములలో నేని పొట్టాటలు జరుగకుండా జాగ్రత్తతీసికోదగిన పద్ధతులు గుర్తింపబడుచర్చ జరిగినది. ఒకపూటల్లా వందయిబ్బంనులు చర్చింపబడినవి. విరదకాపుదారేవ్యవహారములపై డింబెరకున్నా యోఇంకానింత దరకవసరమే డి.పి. డబ్బూకాఖకు రివిన్యూకాఖకు యీవిషయమున నెంతవరకు తోడ్పాటు జరుగగలవో క్రిందపేరు జరిగిన ఆసభముల ప్రకారం చర్చింపబడ్డది. జనన మరణముల సంఖ్యలు పూర్తితేనేందుకు రిజిస్ట్రేషన్ యొక్క వ్యవహారములు! ఆక్రమణలు స్థానిక సంఘములభూమి నాక్రమించుట రివిన్యూవారి యధికారమునందే ఆక్రమణల అధికారము తొలగించుట మొదలగు క్లిష్టవిషయములపై కలెక్టర్ల ఆభిప్రాయము తెలుపగోరబడిరి. జీతాభివృద్ధిచట్టము వచ్చినప్పటినుంచీ సరిగాపని చేయు ఉత్సాహము లేదనిన్నీ తెల్పుగా, ఏజిల్లాలో నెట్టుగా జరుగుచున్నదో తెల్పవలెనని తీర్మానింపబడినది:—

కలెక్టరాఫీసులందున్న గ్రంథములు

శశిభూషణరథో గారు మరొకందరు కాపనసభ్యులు గవర్న మెంటువారికి కాపనసభ్యులు కలెక్టరాఫీసులందున్న గ్రంథముల సుపయోగించు వీళ్లు కలగజేయగోరగా ప్రభుత్వమువారి విషయము దీర్ఘముగా నాలోచించి ఆవిషయమై గవర్న మెంటు నిబంధన చేయదలపలేదు. గాని కలెక్టరులయిప్పమైన కాపనసభ్యులకు గ్రంథముల నీయవచ్చునను సహాతో వ్యవహారమును ముగించినట్లు మదరాసు మెయిలు పత్రిక తెలుపుచున్నది.

రుక్మిణి కుక్కరును

ఉపయోగించుటచే ఆందులో వంటచేయుటవలన ఆహారమువందుండు

పుష్టి

తగ్గదు. మిక్కిలి సులభముగాను మితవ్యయముతోను, సాకర్యముగాను అన్నముతో నాలుగైదు సాదకములును మిక్కిలి రుచికరముగా తయారుచేయవచ్చును.

ధరలు

| | | | |
|---------------------|----------|----------|----------|
| ఇద్దరికి సరిపోవునది | 4 గురికి | 6 గురికి | 8 గురికి |
| రు 18. | రు 22. | రు 27. | రు 33 |

కారేజికి ప్రత్యేకచార్జి.

పూర్తివివరములుగల పుస్తకము యిహముగా పంపబడును.

ఏజెంట్లు కావలెను.

రుక్మిణి కుక్కర్ కంపెని

19 పడమటి మాదా చర్చినిధి, రామపురం మదరాసు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భర్తృన్యాయమైన 5 ప్రశ్నలపై పంపినయెడల సరియగు భావిభరితమునువాసి పంపెదము. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును విలాసమునుకూడ తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్నలకు రు 1-0-0. పై పత్రికప్రశ్న 0-4-0. (వి.పి. 1-4-0) ఒకసంవత్సరమువ్రాయ. 5-0-0. ఆంజనేయశ్రోతిహారము, తిరుత్తణి, చిత్రాపట్టి

శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయము

గౌరవనీయులగు శ్రీ పానుగల్లు రాజాగారు యిటీవల విశాఖపట్టణమునందు పర్యటించుచు తిరిగివచ్చినప్పుడు...

ఇప్పుడు తిరుపతి దేవస్థానపు ఆదాయములతో స్థాపించబడిన విశ్వవిద్యాలయము, హిందూమతధర్మములకు ముఖ్య ధారములగు సాత్వికధర్మములను, సంస్కృతమును, వేదోపనిషదేవతాపూజలను, వైద్య, వాణిజ్య, వ్యవసాయక, పరిశ్రమములను...

లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలలో భద్రమైనట్టియు 672 నమయమునకు ఒదుగునట్టి ఓరియంటల్ లులోనే భీమా చేయుచుకొనుడు. దీర్ఘ కాలమునుండి అనేక కాలాదారులను విస్తారమైన మూలధనము గలిగియున్న గొప్ప పాంధ్రూదేశీయు భీమాకంపెనీ. Apply for full particulars to Oriental Assurance Buildings, F. E. VAID Branch Secretary Post Box No. 8, Madras. Bangalore Branch: No. 3, South Parade, Bangalore Trivandrum Branch: Trivandrum. బ్రహ్మసూత్రార్థచంద్రిక తెనుగు వచనము రెండుసంపుటములు ప్రతి 1-కి రూ. 12; తెలియపరిచినపుడు, సజీక " 8; ద్వారా పనిపెట్టులు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెలుగు 8; అచ్చకవీయము, నూతనముదితము రావునామేయ గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారిచే పరిష్కృతము పరిష్కారలక్షితముగా నున్నది. ప్రతి 1-కి రూ. 8. వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు అందు నన్ను 292, ఎస్టేనేడు, మద్రాసు.

హనుమాన్ సముచిత ప్రసిద్ధమైనది. చక్క వ్యాసులకు సంజీవి వంటిది. ఎన్. రంగనాథం శెట్టి అందు బ్రదర్, 12-బండరుపేట, మద్రాసు.

మాకాతాదారులకు అనేక సదుపాయములుగలవు వుష్కరాగకమలములకు కెంపులకు సవరంబంగారుకు, సీమవెండికి పూచీ నిచ్చెదము తృప్తికరముగాలేకున్న వాపసు తీసుకొని వైకమిచ్చెదము. మావద్ద సమముబంగారు సీమవెండి, మేలైన వుష్కరాగములు, మొదటితరము పట్టెకెంపులు, కుమ్మకెంపులు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాకిదూలులు, మొదలయినవి, పదార్థములు, వంకీలు, నాగవత్తులు, నల్ల మొగ్గలు, జవబిళ్లలు, లోలూకులు, తోడులు, చంపనములు, కెంపుఅడ్డెలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, వేసబులు, బులాకులు, పట్టెగొలుసులు, చుట్టుగొలుసులు, మిరియాలగొలుసులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిణ్ణిలు, పలువిధ వేసుక సామానులు యివి, యివి యనగేల ముక్కుపువ్వుకు మొనలు చంద్రహారమునకు అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. తేనివి అడ్డరిచ్చిన అతి స్వల్పకాలములో తయారుచేసి యిచ్చెదము. ఒకసారి మానమ్మకమును పరిశీలించుడు. ఉమిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవస్త్రములు, 25 వైసాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు.

భారతదేశ గ్రామ పునర్నిర్మాణము

పట్టణములవలని పోటు

రాయలు కమిషను సూచన

(ప్రాసెసరు యా. గంగూలీ)

క్రిందటి 13 వ తది శనివారము యా. గంగూలీ ఇంగ్లాండులోని ప్రాచ్య భారత సంఘ సమావేశమున 'కా' ప్లేను హాల్లో భారతదేశ గ్రామ పునర్నిర్మాణమును గూర్చి యొక వ్యాసమును జదివెరి. అం దీ క్రిందియంశములను దెల్పెరి:—

గ్రామము- పట్టణము

పారిశ్రామికముగ నభివృద్ధి గాంచిన దేశముల గ్రామపునర్నిర్మాణమునకై ఎక్కువ ఆశురము జూపుచున్నవి. గ్రామజీవితము నకు గలభేదము తెలిపినప్పటికి, యంత్రములు నిర్మింపబడి పారిశ్రామిక ప్రపంచమున పరివర్తన మాంధ్రమై 18 వ శతాబ్ది తొలినాళ్లలో పాదమునుండియు అధునిక నాగరకత పరివ్యాప్తమయ్యెను. ప్రపంచముంతయు వ్యాపారము ఎక్కువై, పట్టణములు పెరిగెను. పరిశ్రమలు గర్భవశమున విస్తరించెను. ప్రభుత్వము యొక్క దృష్టి యంతయును పట్టణముల వాసులచేయుటకై యుండెను. ఈ ప్రాంతనాగరకముతో రైతు మూలబడిపోయెను.

గ్రామముకన్న పట్టణము ప్రాముఖ్యము పొందినంతలో నాంధ్రుల ఆర్థిక సమస్యలు అనేకము బయలుదేరెను. వానిని లెక్కజేయుటకు వీలులేదు. ఇరువదియవ శతాబ్ది ప్రారంభము నుండియు గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకై దృష్టి మరలెను. అమెరికాలో వ్యవసాయశాస్త్రములను లభింపజేసి గాంచినవోట 'నే' ప్రెసిడెంటు రూజువెల్ట్ గ్రామజీవనసమస్యను ముఖ్యము చేసి దానినిగూర్చి విచారించుట కొకకమిషనును నియోగించెను. ఆకమిషను నివేదిక ఫలితముగ రైతులను రక్షించుట యవసరమనియు, గ్రామములందలి ప్రజల జీవనమునకు తగిన శాసన సంస్కరణములను జేయవలెననియు కనుగొనబడెను.

క్రైలు బ్రిటనులో గూడ యుద్ధమైన తరువాత ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయమును ఆర్థికముగ ప్రయోజనకారిగ నుండునట్లు జేయుట కాశురమును జూపిరి. ఇందు కనుగుణముగ క్రిందటిసారి పార్లమెంటులో మూడు బిల్లులు లేబడెను. వ్యవసాయము జేసికొను రైతుసంఘములు ఉత్పత్తిని ఖచ్చిత ఆధునిక ఆర్థికావసరములకు సరిపోవునట్లు సంస్కరణములను గావలెనని కోరుచున్నవి.

వ్యవసాయపరిశ్రమలు

వ్యవసాయ సమస్యను శాస్త్రీయ, ఆర్థిక దృష్టితో జూడవలయును.

అమెరికాలోను యూరోపులోని దేశములందును వ్యవసాయ పరిశోధక విద్యులు 19 వ శతాబ్దిమధ్యను స్థాపింపబడెను. వ్యవసాయశాస్త్రము అప్పటినుండియు అమృతముగ నభివృద్ధిగాంచెను. ఇటుల సంపాదించిన జ్ఞానమును ప్రయోగించుటలో నూతనసమస్య గాన్పించెను. చాకగా బాగుగా వర్తకవ్యాపారములు జరుగుటకు సౌకర్యములు గలుగుటతో ప్రపంచముంతటను వ్యాపారములు పెరిగెను. అది పెరుగుటతో వ్యవసాయశాస్త్ర మభివృద్ధియై వ్యాపారశీత్యా విజృంభింపబడినది. దీనిమూలమున కొంతవరకు సద్భావాలు జరుగవలసియున్నవి. ఇప్పుడు నాగరక ప్రపంచమున నట్టివియే జరుగుచున్నవి.

వాణిజ్యప్రపంచములో దిగుటకు భారతదేశము సిద్ధముగాలేదు. భారతదేశములో వ్యవసాయపరిశోధనవిషయమును గూర్చి 20 సం॥ ములక్రింద కర్షణ ప్రభుత్వ పరిశీలించెను. పరిశోధనాలయము స్థాపింపబడెను. ఎవరివద్దను వారివొప్పినదేశము పరిశోధనలహాయి భారతవ్యవసాయమునకు ముఖ్యపరిశోధనము పవతి ప్రకారము జరుగజొచ్చెను. ఈ అభివృద్ధిజూడ భారతదేశమునకు వ్యవసాయము వాసులకు అవకాశముగ్గులు ప్రసాదమేర్పడెను.

భారత దేశ గ్రామ జీవనమును గూర్చి మాటాడుటకు వ్యవసాయమును ప్రాతిపదిగ దీసికొనుటకు కారణము వ్యవసాయమే గ్రామములు నిలవబడుటకు మూలమై యున్నది. ఈ వ్యవసాయమును నుంచి ఆర్థికస్థితిలో నుంచినగాని యేదేశమైనను గ్రామజీవనమును విచ్ఛిన్నముగ నుండజాలదు.

భారతదేశములో జనసంఖ్య విశేషముగ గ్రామములందే గలదు. ఆ ప్రజలకు వ్యవసాయమే ప్రాణాధారము. అయ్యది అసంతకాల మిట్టె యుండగలదు. కాబట్టి భారతగ్రామజీవనము నుమాడుకొని కలక్రింద విభజించి విచారించవచ్చును. 1 వ్యవసాయాధికము, 2 వ్యవసాయోత్పత్తి, 3 వ్యవసాయజీవనము.

1 వ్యవసాయాధికము

ఆర్థిక పరిస్థితులవలన వ్యవసాయాభివృద్ధి కాటంకము గలుగవచ్చునను విషయమును బ్రిటిషు వ్యావసాయకస్థితినిబట్టి కనుగొనవచ్చును. బ్రిటిషురైతుకు ఎంతయోబలము, ధనమాలము, సౌకర్యము బుండియే ప్రపంచములోని ఆర్థిక బలత రంగములందీనులాడుచుండునపుడు భారతదేశపు రైతులస్థితి యెట్లుండునో విచారించుట.

వ్యవసాయపుపనులు జయప్రదములుగ జరుగవలెనన్న మంచి కట్టుదిట్టము బుండవలెను. ఇందులకు భారతదేశపు రైతు యెట్టి పరిస్థితులలో పనిజేయువలసియున్నదో విచారించెదము. వ్యవసాయపరిశ్రమను 'వ్యాపారము'గ జేయులెనను విషయమును గమనింపవలయును. ఇందు ముఖ్యమైన ఆర్థికవిషయములు పట్టణములందైనను గ్రామములందైనను ఒకటేవిధముగ పనిజేయునను సంగతినీగూడ గుర్తించవలెను.

ఆర్థికముగ ప్రయోజనకరముగ నుండునట్లుల జేయుటకు భూమియే అవసరము. భారతదేశములో నీభూమి దివిజములు నవోదీవిజములై ముక్కులుముక్కులగుచు వ్యవసాయము దినాలాస్థితిలోనికి దిగుచున్నది. ప్రభుత్వవిధానమునకు వల్లివృద్ధికారకై ధిల్లీమీదను వైటుహోమిషను కండ్లు పెట్టుకొనియున్నవారు ఈ క్రిందివిషయముల గమనింపవచ్చును.

బొంబాయి రాజధానిలోని గ్రామముల ఆర్థికపరిస్థితిను జేయుచు దాక్టరు మానూగారు 1771లో మనిషికి 44 యొకరములచొప్పున నుండినట్లు కనుగొనిరి. 1915లో నది 7 యొకరములకు తగ్గిపోయెను. ఇప్పుడు గ్రామములందు నూటికి 61 మందికి 10 యొకరములును, 60 మందికి 5 యొకరములును గలవు. దీనికి కారణము విభాగములుచేయుటయే. 1882లో చెన్నరాజధానియందు గ్రామమునకు 112 మంది ఆస్తిదారులుండి 10హాపాలులు, తక్కువకన్ను జెల్లింపుచుండ, 1916 లో నట్టివారు 366 మందియైరి. బెంగాలులోగూడ నేను విచారించగా యీ వివాశకధారణయే గాన్పించుచు వ్యావసాయక ప్రదేశములు యెందుకు గానుండ చెడిపోయినవి. భూమి తక్కువైన కొలదియు యీకాస్తమీద జీవించునదేమియుని రైతు మంచిపని జేయుంపడు. చేసినను అందు పండినది కుటుంబసంరక్షణకు చాలదు. అందుచేత సరియైన గ్రామపరిశ్రమలు లేకపోగా పని లేకపోవుట సంభవించినది. ప్రస్తుతపరిస్థితు లిట్లుండుటకు కారణము భూముల విభాగపద్ధతియేయని సెన్ససు సూపరింటెండెంటు గారు దెల్పిరి. పెద్ద పెద్దభూములు బన్నయెడల ఎక్కువమంది పనివారలను బెట్టి పనిచేయించుటకు వీలగును. బెంగాలులో ఆస్తి కొంచెముబడెత వ్యవసాయగాండ్లు తగినంత పనివారకక, మరి యేపనిలేక యున్నారనిగూడ సెన్ససు సూపరింటెండెంటుగారు దెల్పుచున్నారు. పంజాబులో రైతు 12 నెలలకును 150 రోజులకన్న పెక్కువ పనిజేయవలసి కాల్యర్లుగాను యీమధ్యనే దెల్పిరి. కాబట్టి యీవిషయమున సరియైన పని జరుగవలసియున్నది. భారతదేశమునందు జీవితకాలములో ఆర్థికదేశ్యము సంఘపరిస్థితులు అచారముపై నాధారపడియుండును. కాబట్టి భారతసంస్కరణములను తెచ్చినవారు ఇరువది యవశతాబ్దిప్రభుత్వమున 15 వ శతాబ్ది సాంఘికార్థిక నిర్మాణముపై స్థాపింపబాలరని తెలిసికొనవలయును.

ఇకను వ్యవసాయమునకు మూలభవముట నాలోచించెదము. ఈ విషయమున భారతదేశపు రైతులు చాల అపవలనాలై యున్నారు. పదిహేనేండ క్రింద స్థాపింపబడిన పమాకారోద్యమము ఫలించి యభివృద్ధిగాంచినను వ్యవసాయకులు ప్రభుమునుండియు గూడ అచ్చే చేయవలసియుండెను. బెంగాలులో నేను జూచినదానిని బట్టి యీ సమాకారోద్యమ లాభములు రైతుల కంటలేదని చెప్పవలయును. ఈ యుద్యమాభివృద్ధి ప్రోత్సాహము ప్రజానాయకుల మనువారవద్దనుండి రాలేదు. ఇకనుదబ్బు అప్పి యురట్టి జమీందారులు, తాలూకాదారులు, లాయర్లు, వర్తకులు, గ్రామములలో కొట్టుదారులు, పురోహితులు మున్నగువారు రైతులనుంచి మంచిపట్టినిమాత్రము లాగెదరు. ఇటునుంచి అటు, అటునుంచి వారు డబ్బునూర్చుటకుండి సాంఘికముగ నున్నతస్థానముననుండి గ్రామములందు ప్రజలపైని బాగా చలాయంప గలుగుదురు. వ్యవసాయమును వ్యాపారముక్రింద జేపడముతో డబ్బు అప్పిచ్చువారు తప్పని పరిణయ్యెను. వారి పంట పండెను.

ఇకను పండించిన సకల అమృతమువిషయము లూచెదము. ఇండోమాత్రము లోపముగల్గినను వ్యవసాయాభివృద్ధిమందగింపను. పండించేది తక్కువ. సరియైన యెసమతి సౌకర్యములు

లేవు. అట్టితరి అమృతము బజారుకు తీసికొనిపోవలెనన్న మధ్య వారెందరో చేరవలసియుండును. ఈ సందర్భమున భారతదేశములో రోడ్లసంగతి చెప్పవలసియున్నది. అవి చాల పాడుగ నుండును. చాల మరమ్మతు గావలసియున్నది. ఎక్కువదూరము రోడ్లు చేయవలసియున్నది. బ్రిటిషు దేశముంతటను శేర్పికంకరలోడు మట్టిరోడ్లుగూడ 216000 మైళ్లు గలదు.

ఇకను వ్యాపారములో పండిన పంటలో చాలభాగము గ్రామములందు వ్యాపారమునకు తినఖా బెట్టెదరు. భారతదేశము, ఎక్కువ అమృతమునకు బోయినను వ్యవసాయకునకు అప్పుడున్న ధరలు గిట్టవు. తనఖాపంట యనగానే ధర తక్కువ. విడిపంటకు ధర యెక్కువ. మధ్యలో బ్రోకర్లు, వర్తకులు లాభము కాజేయుట. వ్యాపారముచేసేవోట్ల వర్తకులందరను బెల్లముమీద యీగలవలె ముసిరి రైతులను పొడుజేసి అప్పుపాలు జేయుదురు.

ఇకను కట్టుదిట్టము బున్న మార్కెటు గతి జూడుడు. అటువంటి దొకటి లయల్పారులో నున్నది. అక్కడ కమిషను యేజెంటు ధర నిర్ణయించును. అమృతందారుడు పలేదారుకు బస్తానింపి ఖాతీచేసినందు కీయవలెను. తమేదారుకు తూచినందు కీయవలెను. చందారుకు ధాన్యములోమన్ను చెరిగినందు కీయవలెను. ఇకను గోశాలధర్మ మియంపెను. ఇంతే కాదు. అన్నము పంచేవార్లకు నీళ్లు మానేవార్ల కీయవలెను. ఊర్చేదానికి యేవో గింజలు పెట్టవలెను. ఇకనాయేజెంటు తూచే రొట్టె తక్కువమాట భగవంతునకే యొకు. ఈవర్ణన యింకా సరియైనదిగాదు. ఇన్ని మోసములు బున్నపును వ్యాపారములో లాభోపేమి యుండును?

2 రైతుపంట

ఇకను రైతు పండించు పంట, ఉత్పత్తిములు చూచెదము. భూమి సాగు జేసి, పండించిన పంట ప్రజల అవసరములకు సరిపోయి, వర్తకము జేయుటకు సరిపోవునా? లేక యీదేశీయపరిశ్రమను మామూలుగా జరుగుచున్నది గదాయని జరుపుచున్నామా? వ్యవసాయదారుని లాభవృద్ధిముల లెక్కను మనము దీసికొనునెడల భారతదేశజనము దారిద్ర్యమున నుండుటకు కారణ మేమియో తెలియగలదు. బ్రిటిషు ఇండియాలో 1911 నుండి 1919 వరకు వ్యవసాయపు లెక్కలను జూచునెడల మొత్తముమీద సంలీరమునకు 103 లక్షల టన్నుల ధాన్యము అవరములు తక్కువయ్యెననియు ఎసమతి ఆపినను చాలదనియు తెలియును. ప్రాసెసరు దేవేంకరు దూబీగావి, ఇండియాలో నూటికి 64.5 మంది చాలి చాలని తిండి తిందురని జెప్పిరి. అనగా జనసంఖ్యలో రెండుపంతుల షండికి కావలసిన ఆహారధాన్యములో ముప్పాతిక మాత్రము వచ్చును.

ఇటుల సగము మాడియుండుటకు కారణము భూమి సారముపోయి వంశ్యయగుటయే యగును. సాగుజేయు భూమిని ఏదో కొంతవరకు పండునట్లు మాత్రము జేసెదరు. ఇటుల జేయుచుండునెడల త్వరలోనే తుదిరోజు రాగలదు.

భూమిబలమునుగూర్చి ఒకమాట చెప్పవలసి యున్నది. భూమిని బాంకు అకౌంటువలె జూడవలెనని వ్యవసాయశాస్త్రము చెప్పుచున్నది. భూమిలో నైట్రోజను, ఫాస్ఫరసు, పోటాషు అను డూరములను ముఖ్యమైన వానిని లేకుండి జేసి ఒకటే తీయన సారము పిండుచుండునెడల ఫలింపజాలవు. భూములను సరిగా పరీక్షింప లేక పోవుట చేతనే నేను భూములెటుల షీ డించి పోవుచున్నవో చెప్పజాలనుగాని చెన్నరాజధానిలో డెల్టాభూములను పరీక్షింపగా, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, పంజాబు, డెల్టాలో ఫాస్ఫేటు, నైట్రోజను చాల తగ్గిపోవుచున్నట్లు గాన్పించెను. చెన్నరాష్ట్రమునందువలెనే యితర రాష్ట్రములలో గూడ నున్నది. మధ్యరాష్ట్రములందు మరి అన్యాయముగనున్నది. బీహారుభూమిలో ఫాస్ఫేటులే లేవు. అందుచేత భూములధరలుగూడ తగ్గినవి. ఇన్నివిషయములు కనబడుచుండ 1925లో భారతదేశ వ్యవసాయము గట్టిగానున్నదా? షీటుగానున్నదా యని యడుగవలయునా? గోధుమపంటలో మాత్రము ఇతరదేశములందు బెల్లియం, సీసు, జిప్సమ్, ఈజిప్టు మున్నగు దేశములందు విపరీతముగ పండుచుండ భారతదేశములో కనీసముగ పండుచుండెను. 1909, 1918 సంవత్సరములలో బెల్లియములో యొకరమునకు 87 బుష్సెలులు పండగా, ఇండియాలో 12 బుష్సెలులు పండెను.

ఇప్పుడు బంజరుభూమిని గూడ సాగుజేసి పంటల నభివృద్ధి జేయవలెనని యున్నదిగాని, ఉత్పత్తి యెక్కువ యేమియు

అది యెట్లున్నను, మానకొట్టిలో పవనంబునుంచి
యొన్న భారంబేకమున ప్రాసంబునను కంకణము
గట్టుకొన్నమాట నదిమై అచట పరితొట్టించి కేయలకెట్లు,
భారతదేశమునకును ప్రాసంబును పుచ్చి పుచ్చు మాటలను
యేర్పడవలె నన్ని భారంబులను పుచ్చుకొని నామాట
రచి నావలెనని కొలులు పుచ్చగానేరదు.

అధ్యక్షులు,

హిందీ నాటకములు

(తిప్పిల్లెని లక్ష్మీనారాయణ)

జబల్ పురములో సమావేశమయిన చతుర్థ హిందీసాహిత్య సమ్మేళన ద్వితీయభాగములో హిందీనాటకములు అనుశీలికతో శ్రీయుత గోవిందకృష్ణ దుగజేర్ గారు హిందీభాషలో ప్రథమపాఠ్యము వ్రాసిరి. ఇప్పుడు నేను ఆవ్యాసముయొక్క సారాంశము ప్రచురించుచున్నాను. ఈ విషయములో 5 విభాగములు విభజింపబడుచున్నవి. నేడు ప్రథమభాగమును "నాటక మన నేమి" అనువిషయమును గురించి వ్రాయుచును.

- ౧. నాటక మన నేమి?
- ౨. నాటకముయొక్క ఉత్పత్తి, దానిసంక్షిప్త ఇతిహాసము
- ౩. నాటకమువలన లభ్యములు
- ౪. నాటకరచన, దానిసాధనములు
- ౫. హిందీనాటకములు

1 నాటక మన నేమి?

నేదవిద్యోతిహాసానాం అథానాం పరికల్పనం
వివేకరసం లోకే నాట్య మేతద్భవిష్యతి.
(భరతుడు)

పాశ్చాత్యకవిప్రవరడగు పోపుగారు వచించియున్నారు:—మనుష్యజాతి సంబంధమును యథార్థవిషయజ్ఞానలభ్యముకై మనుష్యస్వభావమునే నిరీక్షించవలయును. పాతకమహాళయలారా, ఇటు ఉపర్యక్తవాక్యానుసారమును ఒక ఉదాహరణము వ్రాయుచున్నాను. సావధానచిత్తులై లోకింపుడి. మనము భుజు మనది ఆయియున్నది. కాని దానిని దిలకించుటకొరకు దర్పణముయొక్క సాహాయ్యము అత్యంతావశ్యకమగుచున్నది. కాబట్టి మనము మనదృశ్యజాతివారమయినను, స్వీయ మనదృశ్యజాతియొక్క జ్ఞానప్రాప్తికొరకు మానవతాస్రమ ప్రయోజనీయము. మానవతాస్రమ సమసరించి మనుష్యస్వభావనిరీక్షణము వలన సత్వాదిగుణత్రయమును కామక్రోధాది 6 వికారములును, శృంగారాది 8వరసములే దీనిమూలతత్వములనియును, ఈ మూలతత్వముల న్యూనాధికపరిమాణములనే సర్వనానవుల స్వభావములు సంఘటితమైయున్నవిని విదితమగుచున్నది. ఈమనుష్యస్వభావవర్ణనకాస్రమను రూఢిభాషలో కావ్యమని చెప్పదురు.

కావ్యము శ్రవ్యకావ్యమని దృశ్యకావ్యమని రెండువిధములు. శ్రవ్యకావ్యము పరించబడును. దృశ్యకావ్యము ప్రత్యక్షముగ చూడబడును. దృశ్యకావ్యమును సంస్కృతములో రూపకము అనిచెప్పదురు. "మాపాఠోపాత్తు రూపకం" ఇది రూపకేబి మయొక్క ఉత్పత్తి ఆయి యున్నది. ఒక మనుష్యుని స్వభావముకొండవస్థకి కల్పించుకొనుటలేక అనుకరించుటయే రూపకమనబడును. రూపకము పదివిధములు. అందొకటి నాటకము.

"నట" ధాతువునుండి "నాట్య" మరియు "నాటకము" పుట్టినది. ప్రాచీనవిద్వజ్ఞులు నాటకముతో బాటు నృత్యము, గీతము, వాద్యము ఈమూడుకలకుకూడ చేర్చిరి. నృత్యము గీతము వాద్యము—ఇవి నాటకముయొక్క ప్రధానాంగములు. నృత్యమువలన అభినయము, గానమువలన నవరస ఆవిర్భావము, వాద్యమువలన అహ్లాదిమ గలుగుచున్నది. ఇవ్వడిప్పుడు నాట్యములో చిత్రకళ, నేపథ్యరచన, వినియ్యము విక్రమత్రయ ఇత్యాది అనేక లలితకళలు సమావేశమయినవి.

అనుకరణము సర్వజీవసాదరణమై యున్నది. క్రిమి కీటాదులేమి, మనుష్యులేమి, సర్వజీవములు యోగ్యతననుగుంచి రెండవదాని ననుకరించుచున్నవి. పిన్నవయస్కులు పెద్దల ననుసరించుచున్నారు. పెద్దలు వారికంటే పెద్దలనుమహాపురుషుల ననుకరించుచున్నారు. ఈ పరివర్తనానుకరణము అనుకరణమువలన సమాజము శిశోప్రథమగుచున్నది. అప్పుడు రాష్ట్రములో నవీన శక్తి, నవీనతేజస్సు ఉత్పన్నమై ఆరాష్ట్రముయొక్క భావ, విద్య, ధర్మము, నీతి, ఇత్యాది రాష్ట్రోన్నత్యమునకు హేతుభూతిములగుటయు అభివృద్ధిజేయుచున్నవి. కాబట్టి ఈ అనుకరణమాత్రముచే ప్రపంచచరిత్రము సంఘటితమగుచున్నది. మనము ప్రపంచ చరిత్రమును అనేక కళల సాహాయ్యమువలన ప్రచురించుచున్నట్లే నాటకమనబడును. "నాట్యం లోకానుచరితం".

ఈ ప్రపంచము నాటకకళాయలనియును, జీవములు నటలు లనియును, జీవముల స్వభావములు నాటకమనియు ప్రాచీనగ్రంథపటనమువలన నిరీతమగుచున్నది. అంగ్లమహావియూ షేక్స్పియర్ ను ఈవాక్యములన పాశ్చాత్యకవులకూడ ఉపయోగింప వాక్యముతో ఏకీభవించుచున్నారని లేటెల్ల ముచున్నది. "All the world is stage" ఇది మిథ్యాజగత్. కాని మనము దానిని ప్రేమించుచున్నాము. సత్యము విచారించవలెదు. అసత్యములననే సత్యమును అన్వేషించుట తటస్థించుచున్నది. నాటకముకూడ అసత్యము, కల్పితము. కాని ఆనాటకము వలన యథార్థజ్ఞానము సముపార్జించవచ్చును. సత్యము వలన సంసారము నున్నది. వ్యతిరేకరాంతరీతసాధారణవిషయములలోనే జ్ఞానము నిండియున్నది. కాని దానిని సర్వులు గుర్తించలేరు. మహాపురుషులు ఆజ్ఞానమును గుర్తించ గలుగుదురు. ఇట్టి అజ్ఞానమనప్రభావాలు లగు మహాపురుషులే కవు లనిపించుకొనుచున్నాడు. వీరి వాడుకరవృత్తియొక్క అంతిమఫలమే నాటకము. నాటకము, ప్రాచీనాచారములు, ఆధునిక ఆచారములు, జ్ఞానము, అజ్ఞానము ఇత్యాది మంచిచెడులు కలదుమయంత్రమై యున్నది. ఇందువలననే నాట్యకళ సర్వకళలలోకల్ల శ్రేష్ఠతమగుచున్నది. ప్రథానసానము అలంకరించెననియు పెద్దలు వచించిరి. కాళిదాసు, భవిష్యతి షేక్స్పియర్ ప్రభృతులగు మహాపురుషులకు నాటకములు, సర్వోత్కృష్టములు. కాని అపుడు నాట్యకళ అభివృద్ధిలేదు. సమాజములో వివిధములవృత్తులు, అనేక వృత్తాభివృద్ధిములు, వివిధమనోభృతులు, వివిధచిత్రకళలు, అసంఖ్యభాషలు అనేకవిధ్యలు ప్రబలనపుడే నానారసాత్మకప్రపంచచరిత్రము కల్పించబడుచున్నది. ఈకల్పనయే నాటకముయొక్క రూపములో పరిణమింప జేయుచున్నాడు. నాటకమునే తన కాళమువలన అంకురింపజేసి పుష్కముయొక్క రూపములో పరిణమింప జేయుచున్నాడు. నాటకమును నేను "సుసంస్కృతసంసారచరిత్ర" మని చెప్ప సాహించుచున్నాను. నాటకములు అట్టిభరితవాక్యములు మాట్లాడుటగాని, వ్రాయుటగాని తగదని కాస్త్రకారులు వచించియున్నారు.

మను గుర్తించ గలుగుదురు. ఇట్టి అజ్ఞానమనప్రభావాలు లగు మహాపురుషులే కవు లనిపించుకొనుచున్నాడు. వీరి వాడుకరవృత్తియొక్క అంతిమఫలమే నాటకము. నాటకము, ప్రాచీనాచారములు, ఆధునిక ఆచారములు, జ్ఞానము, అజ్ఞానము ఇత్యాది మంచిచెడులు కలదుమయంత్రమై యున్నది. ఇందువలననే నాట్యకళ సర్వకళలలోకల్ల శ్రేష్ఠతమగుచున్నది. ప్రథానసానము అలంకరించెననియు పెద్దలు వచించిరి. కాళిదాసు, భవిష్యతి షేక్స్పియర్ ప్రభృతులగు మహాపురుషులకు నాటకములు, సర్వోత్కృష్టములు. కాని అపుడు నాట్యకళ అభివృద్ధిలేదు. సమాజములో వివిధములవృత్తులు, అనేక వృత్తాభివృద్ధిములు, వివిధమనోభృతులు, వివిధచిత్రకళలు, అసంఖ్యభాషలు అనేకవిధ్యలు ప్రబలనపుడే నానారసాత్మకప్రపంచచరిత్రము కల్పించబడుచున్నది. ఈకల్పనయే నాటకముయొక్క రూపములో పరిణమింప జేయుచున్నాడు. నాటకమునే తన కాళమువలన అంకురింపజేసి పుష్కముయొక్క రూపములో పరిణమింప జేయుచున్నాడు. నాటకమును నేను "సుసంస్కృతసంసారచరిత్ర" మని చెప్ప సాహించుచున్నాను. నాటకములు అట్టిభరితవాక్యములు మాట్లాడుటగాని, వ్రాయుటగాని తగదని కాస్త్రకారులు వచించియున్నారు.

శిష్య పుత్ర న్నుపాశ్యత్రు సదృశం యస్మాన్నాటకం,
తస్మా దేతాని సర్వాణి వర్జనీయాని యత్తుతిః.

శ్రీరామేశ్వరపు బుల్లి వెంకన్నగారు. సర్వవరం

(ఒకవిలేఖరి)

రాజవైద్య రామేశ్వరపు బుల్లి వెంకన్నగారు ది 5-6-25 లేదీ మధ్యాహ్నము మాడు ఘంటలవేళ పరమపదించినది తెలిసి నందున రాజమహేంద్రవరమున ది 9-6-25 మంగళవారం రోజున శ్రీ సమస్తాద్రయవజరసేవాసంఘము తరపున శ్రీయుత యండమూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారి యాధిపత్యమున సానుభూతి సమావేశము జరుపబడినది. శ్రీ బుల్లివేంకన్నగారి కటుంబమునకు తమకడుపుమున తెల్పుచు సానుభూతి పంపుటకు యాసభవారు తీర్మానించియున్నారు.

శ్రీ బుల్లి వెంకన్నగారి జీవితమును గురించి ప్రముఖానువరప్రసాద సరళిపాస్వామిగారును, యాసంరక్షి వెంకట్రావుగారును మాట్లాడిరి. వీరప దాత్రు పాస్వాడ వెంకట్రాది, హెచ్. యం. బి. గారు. యీ దిగువ విధముగా ఉపన్యసింపిరి.

శ్రీరామేశ్వరపు బుల్లి వెంకన్నగారు, కాకినాడ తాలూకా, సర్వవర గ్రామకాపురము, భగవద్గురులు, వైద్యుల మతాభిమానులు, సుప్రసిద్ధాయుర్వేద వైద్యులు. వీరి కటుంబమున వంశ పారంపర్య ఆయుర్వేద వైద్యులన కడుక్తిరిపితముగ విద్యుచున్నది. ఈయన కడు మేధావి. వైద్యశాస్త్రముని అనేకు లీయనను పిలుచుచుండిరి. ఆయుర్వేదకాస్త్రమునందెచ్చుట యేనిఘంటునిదానాదులయందు అడిగినను, స్వాత్మికవిగా వీరు పిన్ననాట చదివినకానిని మరువక మంచినీళ్ల ప్రాయముగా అడిగినవారి సంకీర్ణముల దీర్చుచుండెడివారు. మరియు వైద్యవిషయములన చర్చ విచ్చినప్పుడు కడు సుభుగతతో సమర్థించుచుండెడివారు. వీరితండ్రిగారు రామేశ్వరపు వెంకటరెడ్డిగారు రాజ సంస్థానములములయందు వైద్యసేవ జేసి రాజసన్మానములను, మాన్యములను బొందినారు. శ్రీ బుల్లి వెంకన్నగారు కూడ సంస్థానములయందు రాజబంధువులను అనేకులకు అంకురింప జేయుచు వైద్యులు గ నుండిరి. వీరిని గోదావరి జిల్లా యందు యెరుంగనివారుండరని వా నమృతము. వీరితండ్రిగారి శిష్యులనెక్కువీజిల్లాయందున్నారు. వీరుకూడ పలుపురతవైద్యులవైద్య సేవను జేయుచున్నారు. శ్రీ బుల్లి వెంకన్నగారి మరణమువలన ఆంధ్రదేశమునకును, కందు గోదావరిజిల్లాకును, మనవారికిని అనారమున లోపము గడిచినదిమిటకు పండితులులేరు. ఆదియునుగాక మన గోదావరియందు స్థాపిత సమస్తాద్రయ మహాజన సంఘమునకు స్థాయి సంఘాధ్యక్షులగునండి నేననేతేరియెను నుడిచిరి. లేదు పరి శ్రీయుత బాలకవి సాన్నాడ గోపాలస్వామిగారు శ్రీ బుల్లి వెంకన్నగారి చరిత్రమును గురించి కొంతసేపు మాట్లాడి వారు రచించిన పద్యములను సభయందు జదిపిరి.

వీరప శ్రీబుల్లి వెంకన్నగారి ఆత్మకు ఈశ్వరసాయంజ్యమును కోరుచున్నాను. అని సభవారందరు దైవప్రార్థనజేసిరి.

గుడివాడ వార్తలు

(ఒకవిలేఖరి)

వి మా హా ము

ఈ విలేఖరి భావనాధారము. దేశమునకు సామగ్రిగా పాపకాలా ప్రధానోదాహరణములు, గుడివాడలో వృత్తి విద్యకరము పాటుపగుచున్న పడినన మున్నవృత్తిగారి ప్రవృత్తి సరస్వతీదేవిప్రవేశవేళివలనను తీవ్రమైన పుష్కల భావనాధారకారిక యిచ్చి పాణిగ్రహణ మహోత్సవము గావించిరి. ఈ ప్రవృత్తి యిచ్చిగల యువ్యగులును గ్రామమునందు వైద్యమునకు పర్యవేక్షకులుగాను వివాహములవలనను పెండ్లిండ్లిలకు రిండిరి. ఈ వివాహము బ్రహ్మసూత్రము సారముగ వైదవాడ దీప్తిప్ర ముననగారకు కళ్యాణస్వామిగారి ఆవృత్తిప్రేరేపకప్రార్థనలతో యధావిధ్యక్రమగ ఆచరింప బడినది. ఈ గ్రామమునకిదియే మొదటివివాహము కుప్పపూగారు బ్రహ్మసూత్రము, వేశ్యలలోధారకులు, విద్యుత్తవృత్తియు యధావిధిగా నిర్వహించువారు నగుటచే వారియందండంబి కుంచి అప్రిప్రాయముగలరు. వివాహ సందర్భమున యాక్రంది సంఘములవారు కట్నముల నొసగిరి.

| | |
|-----------------------------------|-----------|
| సాధారణ బ్రహ్మసమాజము | రూ 10-0-0 |
| ధర్మసాధని | 5-0-0 |
| కళాపంతుల విద్యాసంఘము | 5-0-0 |
| ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల | 2-0-0 |
| హిందూయూవతీ కళాశాలయము | 2-0-0 |
| శ్రీ ఆహించా సాంప్రదాయము(నేపాళయము) | |
| గుడివాడ | 5-0-0 |

వధూవరుల నాకీర్తనంపుచు బ్రహ్మగర్భ పట్టాభిరూప కర్మగాు పద్యములను జదిపిరి.

వివాహసంతకము వారి మిగులగు సర్వములముల వారును అనగా పంచమసాదరముతో సహా కలిసి భోజనవిం దాగ గించి పరమానంద భరితులైరి. సాంకేతికము గానసభ యొకటి జడపబడినది. ఆంధ్రదేశమునకు స్వసంఘమువారందరి మహోత్సవమున కరుదెంచియుండిరి.

అలహాబాద్ (లేక) ప్రయాగ్

చరిత్రాంశములు

తొల్లి ప్రయాగ్ అనబడగు స్థలముని నిర్మింపబడియున్న పట్టణమును అలహాబాద్ అని కొందరు యిలకాబాద్ అని కొందరు పిలుచుచున్నారు. ఇప్పుడు గంగానది, యమునానది, సరస్వతీనదులు కలియుచున్నవి. ఈసంగమస్థలముననే శ్రీశైలే యనియు శ్రీశైలీ యనియు శేషు. సమీపముననే ఆగోక నిర్మింపబడు పురాతనకోట గొడయన్నది. ఈకోటయందు అక్షయభుజ్ అనబడగు భూ అంతర్గతమైన పదిత్రదేశాలయ మొక్కటి యున్నది. అందున విగ్రహములు మెండు. ధర్మ రాజు, మార్కాండే, నార్మికి, కుశేర మొదలుగాగల దేవతల శిలావిగ్రహములు లెక్కకు మిక్కిలి అక్షయభుజున నటవృత్తము ఇచ్చటనే వ్యాపించుకొని దేశాలయమున ఆస్నేయనుగాల నున్నది. ఈకట్టడము చాలా పురాతనమైనది. దేశాలయపు బహిర్భాగమున ఆగోకనిర్మితం బగు శిలాశాసన మొక్కటి అనేక శతాబ్దములనుండి భద్రముగానున్నది. ఈశిలాగోడ యందు చరిత్రాంశికమైన శాసనములు చాలా కొద్దిగానున్నవి.

అలహాబాద్ ను పురస్కరించుచు భరతాద్వైత శ్రేయము, చాత్యకాశ్రమము లున్నవి. శ్రీ లోయగంబున యీ ఋషిద్వయం విరుచి వేర్వేరాల చేరికొని పురస్కరించుచు రించిరి యిదటిప్రజల విశ్వాయు. అలహాబాద్ విశ్వవిద్యాలయమున సర్వకళాశాలలు పుష్కల భావనాధారములమెండు. విద్యార్థివసతిగృహములు లెక్కకు మిక్కిలి. విశ్వవిద్యాలయమున సర్వభాషలు పోషింపబడుచున్నవి. శ్రీవిద్యాభివృద్ధిమోరతి సత్తునారు తిదితరసంఘములవారు సానాస్య భావాల స్థాపించినారు వెండియు హిందూమతాధ్యయన సభయు స్వచ్ఛాం దుచునెయున్నది. అయినను విప్రజాపురుషులకు సంగమము గలదు హిందూముఖ్యుడీ య విప్రములు జరుగుచునే యుండును. అయినను యిదట వసించు చేకరాద్వైత పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ పండిత మనమోహనరాంబస్వామి యిట్టి అపుటచే విశ్వప్రయత్నములు సమర్పించుచు అలహాబాద్ యల పార్శ్వముల గంగాయమునానదులు ప్రవహించుటవలన సమగ్రోష్ణమైన మిట్టభూమియనిచెప్పనొప్పును. ఇచ్చటి పుష్కలమలరసాధ్యమై అపూర్వ కీములు ప్రయాగ్ కుల నిర్మింపబడుచున్నవి. హెచ్. జగదీశ చంద్ర

వంగరాష్ట్రమున వరదలవలన నష్టము

వంగరాష్ట్రమునకు కలిగిన వరదలవలన నష్టపడిన ప్రదేశమును చూడడందే నేనెటుల రాగలను? ఆ ప్రాంతమునందలి యను ఆచార్య ప్రభులు చంద్రరాయగారు మున్నగువారే దీనిలకు సహాయముచేసిరి. 1901 వ సంవత్సరమునందీయను నాకు ఆచార్య రామగారితో మైత్రికలదు. వచ్చిన ఆవరలను బాట్టముతోలగించును. ఇక ముందు ఆవరలరాకుండ నిరోధించును అని ఆచార్యరాయగారు నిదర్శనపూర్వకముగా చూపించిరి. ఈ రెండు కారణములవలన ఆ ప్రాంతమును చూచుట పుణ్యక్షేత్ర యాత్రనంటిదని నేనుకలచితిని. ఎర్రదలను కరువులనువచ్చినపుడు చేయవలసినవలను గ్రామస్తులకు నేర్పవలెను. వ్యవసాయమును తోడుగా మరియొక చేతిపనివారు చేయుచుండవలెను. ఇటుల జరిగినచో వరదలమున్నగు ఆవరలను వచ్చినపుడు యిప్పటివలె ఆధికముగ భనమును వ్యయపరచవలసిన అవసరముండదు. పరుల భనసహాయముచేసినే ఆవరలను ఆధారపడి యుండగూడదు. అటులన్నచో ఆర్థికగౌరవమును గోల్పోయెదరు. సోమరులయ్యెదరు. నీతిబాహ్యులగుదురు. నరపశువులయ్యెదరు. పశువులైనను సౌఖ్యముగా జీవించునుగాని అట్టివానవుల జీవితము కేవలము దుఃఖభాజనమే యగును. కావున రాష్ట్రపుసిద్ధిలో మునిగిన యారసాక్షనకాస్త్రజ్ఞుడు ఆచార్యరాయగారు చేసినపనిని నేను వ్యయముగా చూడవలచితిని.

నేనుబోగా ఆరునూ తలోరాకును వెళ్లితిని. తలోరా ఒక చిన్న గ్రామము. అచట వరదల సహాయనిధి వారు 20 బీళ్ళముల ఫలమును కొనిరి. అందులో పెద్దవలతో దడులుకట్టి పైన పూరివేసి పూరియిండ్లను కట్టించిరి. అచట ప్రకృతిసౌందర్యము చాల మనోహరముగానున్నది. ఆ భాగమున చెట్లు, పొదలు, మొక్కలు, తీగకొంపములు, సవ్యములు మున్నగు నవి విస్తారముగానుండుటచే ఆ ప్రాంతము చాల సుందరముగానుండునుగాని మనుష్యులు ప్రకృతినియమముల నుల్లంఘించుటచే వారిని ప్రకృతికఠినముగా కట్టించుచున్నది. ఆశీర్వాదమువలన రామజీయకము మాత్రము తొలగిపోలేదు. ఆ తలోరాలో ఒక కుటీరమున మహానీయుడగు ఆచార్య రాయగారు నివసించుచున్నారు.

ప్రకృతి పరీక్షాక కర్మాగారమున కలకత్తాలో నొక దివ్యభవనమున నెలకొల్పితినిగాని దాని కంటెను యీ చిన్న పర్వతాలయే నాకు ప్రీయతము. ఈచటనే నా కధికమగు చిత్తశాంతి కలుగును. నాకు రాట్టముపై నాకృతామము నులిమిరుచున్నది. పుస్తకములను చదివి చదివి వికల చిత్తులైన వారికి రాట్టము చిత్తశాంతిని కలిగించును" అని లోకమునకు చాటిన ఆచార్యరాయగారిని నేనచట సందర్శింపగలిగితిని.

అచట నట్టి అనకూల పరిస్థితులలో సహాయక సంఘము వారి పూర్వచరిత్ర నంతయు నేను తెలియగలిగితిని. అరు పూలున్నప్పుడే జీవించి పైపుచేయించి వారునాకు సన్మానపత్రము నొసంగిరి. అందు పూర్వచరిత్ర సాక్ష్యముగా వివరింపబడెనేగాని ముఖ్యుని పొగడకొంచుమైనలేదు.

1922 నెప్టెంబరులో రాజసాయిబోగ్రాజిల్లాలో వరదలవచ్చి 4000 చదరపుమైళ్ళు విస్తీర్ణముగల ప్రదేశమును నాశనముచేసెను. ఒకకోటి రూపాయల నష్టమువచ్చినది. సహాయక సంఘములు కుక్క గొడుగులవలె లెక్కలేకుండ బయలుదేరినను, వానిని ఏకముఖముచేసి పని సాగించుట అసాధ్యముగా కనబడెను. నేనచేయగోరువారును భనమును లభించింకమాత్రము న నిట్టిసహాయము సరిగా జరగదు. దాకిరూడ కొంతనేర్చును లోకజ్ఞానమును అవసరమేయగును. చక్కగా పరిశీలించుటవలన అవసరమగు ఆలస్యమును దుర్వినియమును లేకుండపోవును. ఆ ప్రాంతమున 50 కేంద్రముల తేర్చునవలెడు. ఇప్పుడు మాండలే కొలలో సార్వభౌముని ఆతిథ్యమునందుగనుచున్న క్రియతనుభావ చంద్రబోసుగారు ప్రధాన పరిశీలనాధికారిగానుండెను. డాక్టరు ఇంద్రనారాయణ సేనురస్తగారు బోసుగారికి సహాయము చేయుచుండిరి.

25606 రూపాయల వెలగల ఆహారసాధనములను, 55200 రూపాయలవెలగల ఖట్టములు, మరి 80000 పంచలను, 75000 చాక్లెట్లను యీ కేంద్రమువారు దీనులకు పంచివెట్టిరి. ఒకరు 52 వాగనుల ఎండుగడ్డిని యీ కేంద్రమునకు పంపిరి. ఆ ఎండుగడ్డిని మరి 1274 రూపాయల వెలగ

ల మేతను కేంద్రమువారు పశువుల కొసంగిరి. 10,000 గుడితలను కట్టించిరి. కలప మున్నగు సామగ్రిలను గ్రామస్తులయిండ్లకడకు దెచ్చి యిచ్చిరి. పనిచేసినవారికి కూలినసరిగా నిచ్చివేసిరి. ప్రతి పని వాడును పుచ్చుకొనినడబ్బుకు సరిగా పనిచేయునటుల చూచిరి. నబాబుదర్బారుయేమియును లేదు. ఇదిగా పని పుచ్చుకొని సరిగా కూలినప్పటికి, ఇన్నికట్టుదిట్టము తేర్చరచనందున మోషము జరగలేదుగాని ముస్తరు మాత్రము (ఒకరు 1500, ఒకరు 850, ఒకరు 200 రూపాయలు) 2050 రూపాయలను పొందిరి. ఆ మోషమును వెంటనేగుర్తించి ఆ మొత్తమును వసూలు చేసిరి. గుడితలను కట్టించుటకు 1,12,855 రూపాయలు వ్యయమైనది. కలేక్టరునున ఏటిదరి భూములలో నురల వ్యవసాయము చేయవలెననిన పోతగట్టును వేయించుటవరము. అది జిల్లాబోర్డువారు చేయించవలసిన పనియేయినను వారికి కేక్టరుకపోయినందున సహాయక సంఘము వారే ఒకమైలు పొడుగున గట్టువేయించిరి. అందులకు 5,75 రూపాయలు వ్యయమైనది. అందులకు 6000 బీళ్ళములు భూమి సాగుబడికి వచ్చినది. తమకు కూతుకు గుడ్డను యిచ్చిన పని చేసెదమని చాలమంది దీనులు సంఘము వారిని వేడుకొనిరి. ధాన్యపు బస్తాలకు దంపించి బియ్యము చేయించుటకు సంఘమువారు మొదట పూనుకొనిరి. 14 కేంద్రముల వారు 20,000 మంది నాలుగు నెలలపాటు యీ రీతిగా పోషించిరి. 50,000 ములుగుల ధాన్యమును దంపించగా 27,400 ములుగుల బియ్యము తయారైనది. దంపించుటకు 45,000 రూపాయలు వ్యయమైనది. ప్రజల కందకిరి ఉచితముగానే వైద్య సహాయము చేసిరి.

అటుల చేసిననుగూడ సంఘమువారికి తృప్తికలుగలేదు. లాభకరముగ చేతిపని ప్రజలకు నేర్పుటవరకునివారు తెలచిరి.

వత్తములు కురియ నారంభించినందున ధాన్యపు దంపులు సాగ పీలులేకపోయెనుగాని ప్రజలదుర్దశ తొలగలేదు. చాలమందికి సహాయ మవసరముగా నేయుండెను. వారికి భూములునులేవు. పంటలునులేవు. వారిలో కొందరు స్త్రీలు. అట్టివారికి రాట్టములను ప్రస్తావి యిచ్చి వారిచేత నూలువడికించి అందుకు కూలి యిచ్చుచుండిరి. భూమిగోను అనుగ్రామమున కొందరు ముసలమ్మలకు నూలువడుకుట కొద్దిగా జ్ఞాపకముండెనుగాన ఆ గ్రామముననే మొదట రాట్టములను కొండకిచ్చిరిగాని 1928 జూలై వరకును పని మరుకుగా జరుగలేదు. ఇప్పుడు రాట్టములనుగూర్చి మరుకుగా పనిచేయ నారంభించిరి. కాని గ్రామముల సులభముగా పూనకొనకుండుటచే సంఘమువారు చాల క్రమపథవలసివచ్చెను. తక్కిన పనులకొరకు ప్రజలేవచ్చి సంఘమువారిని వేడుకొనుచుండిరి. రాట్టముల విషయమునమాత్రము సంఘమువారే ప్రజలకు బోధించి ప్రోత్సహ పరచవలసివచ్చెను. అటులచేయుటకు ప్రచారకుని బాగుగా నూలువడుకగలిగియుండవలెను. అట్టివాని కొద్దిమంది మాత్రమే యుండిరి. 1928 లో చివర నెలలలో ప్రచారకులకు నూలువడుకుట నేర్పుటకు రఘురామపురమున నేర్పాటుచేసి చాలమందికి నేర్పించిరి. అప్పటికి మూడు కేంద్రములు తప్ప తక్కినవన్నియును యేర్పడినవి. ఆమూడును 1924 లో ఏర్పడెను. ఇటీవల స్థానికులను ప్రజలు సహాయము చేయనందున వానిలో మూడుకేంద్రములను మూసివేయుననివచ్చినది. 1928 లో 9 కేంద్రములలోను ఆరంభక కేంద్రములలోను 61 ములుగలనూలును 10,000 గలముల ఖద్దరుబట్టలను తయారుచేయబడెను. ఆ సంవత్సరము 4,896, రూపాయలు వెలగల ఖద్దరు విక్రయంపబడెను.

1924 లో 9 కేంద్రములలోను 390 ములుగుల నూలు

వడుకబడెను. 90,800 గలములఖద్దరు నేయబడెను. రూపాయలు వెలగల ఖద్దరు విక్రయంపబడెను.

ఇప్పుడు నూలువడుకు కేంద్రములు 10 యును, నేతనేయు కేంద్రములు మూడును పనిచేయుచున్నది. 199 గ్రామములలో 2987 మందికి చెరి యొక రాట్టము నొప్పన 2787 రాట్టములకు సంఘమునా రిచ్చిరి వారిలో చాలమంది వాహనాధీయులు. హిందువుల సంఖ్య చాల తక్కువ. నూలు వడుకువారిలో హిందువులు 100 కి 5 గురు గూడ లేరు.

8 కేంద్రములలో 200 మంది నేతనేయుచున్నారు. వారిలో 12 గురు మాత్రమే హిందువులు. 200 మందిలోను 104 గగు మాత్రమే శుద్ధఖద్దరు నేయుచురు. వారికి నాలుకు 110-160 రూపాయలు ఆదాయము వచ్చుచున్నది. ఫయజుబీబీ అనువామె నూలువడుకుటవలన నెలకు 7.18-8 రూపాయలను, యోషమతుఅనునదికు నేతనేయుటవలన నెలకు 3.1 రూపాయలను సంపాదించగలిగిరి. అంకికంటె హెచ్చుగా సంపాదించగలిగినవా రెవ్వరును లేరు.

తలోరా కేంద్రముక్రిందనున్న నిమాయిదిఘ అనుగ్రామమున 180 రాట్టములు తిరుగుచున్నవి. నిమడు అనునెలలలో 122 రాట్టములవలన 1248 రూపాయలు ఆదాయమువచ్చినది. ఒక్కొక్కనికి నెలకు రు 1-11.0 ఆదాయముగను. తిలక పూరుకేంద్రము క్రిందనున్న బోవల్లు గ్రామమున 11 గురు నేతపనివాండు 6 నెలలలో 1174 రూపాయలు ఆర్జించిరి. ఒక్కొక్కనికి నెలకు 18 రూపాయలు ఆదాయమువచ్చినది. ఇది గ్రామస్తులకు అల్పదాయముకాదు. (మో. కా. గాంధీ. ఎంగు యిండియా)

పన్ను విచారణ సంఘము

డాక్టరు హెరోల్డుమాన్ గారి సాక్ష్యము
పునః, జూన్ 12:—వ్యవసాయశాఖదైర్య్యగ్రామ డా. హెరోల్డుమాన్ గారు పన్ను విచారణ సంఘముయొందుల నేడు సాక్ష్యమిచ్చిరి. డిక్ట్రునందు ముఖ్యముగ బోలాపురం జిల్లానుందు గయాభూభూములు బాలగలనని సాక్షిదెవ్వను అయినప్పటికిని యీభూముల యజమానులు వీనిని వదలుట కంగీకరింపకున్నాడు. ఈ భూములను ఎవరినచో వారిపుత్రులు బొందాయి కూలినాలి చేసుకొనుటకు బోవలయునట, వరుసగా కొన్ని సంవత్సరములనుండి కాలమానము సరిగ లేకుండుటచే డిక్ట్రునలో కొన్నిజిల్లాలందు వ్యవసాయము లాభకరముగ లేదు. భూమిపన్ను భారముగ లేదని మాన్ గారు దెల్పిరి. భారత దేవపు పొగాకు వై పన్ను విధించుట సాక్షికివ్యములేదు. ప్రజలను దుర్బుద్ధినుండి కెప్పించుటకు సారాయి తీసివేయుననిన దని మధ్యపాన నిషేధమును గురించి డా. మాన్ గారు దెల్పిరి. నాలుగుకోట్ల రూపాయలను ప్రభుత్వపు బోక్ససమందు కేరుటకు వలయు నూడవలను ముందు మోచించవలయుననియు, నాలుగుకోట్లరూపాయలు దొరతనమున కాదాయముగ వచ్చుటకు భూమిపన్ను హెచ్చించుటకు సాక్షి శివార్పు చేయునాయని విచారణ సంఘాధ్యక్షుడగు సర్ చార్లెసు టాడుహంటరు గారు ప్రశ్నించిరి. భాగ్యవంతులు బీదలకంటె ఆధికముగ పన్ను చెల్లించినట్లు చేసినయెడ సారాయి ఆదాయము తీసివేయుటచే దొరతనమునకు గలుగు నాడుగుకోటల రూపాయల నష్టమును జూడ్చవచ్చునని డాక్టరు హెరోల్డుగారు బదులుజెప్పిరి. ఐదు సంవత్సరములలో సంపూర్ణ మధ్యపాననిషేధమును గావించుటకు తొందర ప్రయత్నములకు రాజకీయవ్యక్తిగ మీరు భావించుకొని మీరు చేసెదరామని యడుగ తప్పకుండ నేను ప్రయత్నములకు సంపూర్ణ మధ్యపాననిషేధముకొరకు దీని కొనెదనని డాక్టరు హెరోల్డు మాన్ గారు ఘంటాపథముగ దెల్పిరి. (ఆ. సె.)

నూతన ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్నము
శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతము
పోలినామాత్యప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులన్న బాగుగ ముద్రిందియన్నారము
12 స్కంధములుగల సంపుటము స్టాంకాగితములు క్యాలికోరైండు గిల్లు పేరు రూ. 6-0-0
సంపూర్ణప్రతి రెండు సంపుటములుగా క్యాలికోరైండు గిల్లు పేరు రూ. 8-0-0
సంపూర్ణప్రతి 3 సంపుటములుగా క్యాలికోరైండు గిల్లు పేరు రూ. 9-0-0
ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, వై నాజుబారురోడ్డు, మద్రాస్.



యూరపియనులు : సంస్కరణములు

కలకత్తా యూరపియను సంఘమువారు చాల దూరము చచ్చింది, 1929 సంవత్సరమువరకు రాజ్యాంగ సంస్కరణములనుగూర్చి విచారణ జరుగగూడదని నిశ్చయించిరట. వీరి విశాలబుద్ధి నెంతగోనియాడినను తనివిడిరదు. సర్విసుయద్యోగుల సౌకర్యము లిపుడే హెచ్చిపోవలయును. వారి యధికారములు శాశ్వతముగ నిలిచియుండవలెను. చట్టసర్విసు కమిషన్ నియామక మిప్పుడే జరుగవలయును. ఇట్టి ఏర్పాటుల విషయమున ఒక్క నిమున మయినను తామసింపగూడదు. ప్రజలకు ముఖ్యవసర మగు స్వపరిపాలనమువిషయమున మాత్రము తొందరపడగూడదు. భారను అనుసభ్యులొకరు మాత్రము భిన్నాభిప్రాయమును సూచించిరట. రాజకీయాభివృద్ధిని సంవత్సరముల బట్టి గాక, సంవత్సరములబట్టి కనుగొనవలయుననియు, 1929 సంవత్సరమునకుముందే విచారణ సంఘమును నియమించుట మేలనియు వీరు సూచించిరట. సంస్కరణముల ననలే రద్దుజేయవలదని మాత్రము, పూర్వగారు దెలిపి దయజూపిరట. కాని నైటు అను మరెయొకసభ్యులు, సంస్కరణములను వెంటనే రద్దుజేయవలయు నని కోరిరట. బెంగాలులో సంస్కరణములు రద్దయినట్లులే ఎంచవచ్చును. మిగిలిన రాష్ట్రములలోగూడ సీమార్గ మవలంబించిన, సంస్కరణముల నలే యాపు మూయును.

నైటుగారిసూచన గొనసాగినను, చింతనొందు వారుండరు. నిరర్థకమగు ప్రస్తుత సంస్కరణములు దేశమునకు హానినలుపుచున్నవి. ఆర్థికభార మధిక మగుచున్నది. స్వపరిపాలనమున కవి దారిజూప కున్నవి. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమును కొనసాగించుట దుర్లభమని మితవాదులు సయితము ఉద్ఘోషించుచున్నారు. దేశమంతయు నేకగ్రీవముగ సంస్కరణములను వెంటనే మార్చవలయు నని కోరుచున్నను, యూరపియనుసంఘమువారు కదలింతుటకు వీలులేదని శాసించిరి. రీడింగుబర్క్ల హెడ్డుప్రభువులమధ్య జరిగినసంభాషణలఫలిత మేమగునో యూహింపవచ్చును. బర్క్ల హెడ్డుప్రభువు గారు, సంస్కరణములను మార్పుట కిష్టపడరని వారి ప్రసంగము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. ఇటీవల కొందరు రాష్ట్రములమధ్య వైమనస్యము కలిగింప బూనుకొనిరి. మద్రాసు రాజధానియందు, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును ప్రవేశపెట్టవచ్చు నని సూచించిరి. రాష్ట్రములమధ్య నిట్టి తారతమ్యము జూపుట, అసభ్యమయినను ఆసూచనయు కొన

సాగుట దుర్లభ మని తేలుచున్నది. మడ్డిమెను కమిటీవారికి మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు పంపిన విజ్ఞాపనలో, మార్పువలదని రిజర్వుడు ప్రభుత్వము వారును, అన్నిశాఖలను మంత్రులకు ట్రాన్సు ఫరుజేసి రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య మొనగవలయునని మంత్రులును సూచించిరి.

హిందూ పత్రికకు తెలిసిన సమాచారము ప్రకారము, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు రిపుడు మార్పు అనలే జరుగగూడదని మరల సూచించి రట. మడ్డిమెను కమిటీ మెజారిటీ రిపోర్టునందు కొలది నిరర్థకశాఖలను మాత్రము మంత్రులకు ట్రాన్సుఫరు జేయవచ్చు నని సిఫార్సుజేసి యుండిరి. అటుల జేసినను, ఉపద్రవము గల్గు నని, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు రభిప్రాయపడిరట. రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల యభిప్రాయము సంస్కరణముల మార్పు నడ్డగించు ననుటకు సందియము లేదు. సివిలు సర్విసు ఉద్యోగులును యూరపియను సంఘ సభ్యులును, స్వపరిపాలనాభివృద్ధి నడ్డగించుటకు చేతుల గలుపుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు స్వపరిపాలనము నొనగుటకు ముందుకు వచ్చెదరనుట కేవలభ్రమ దప్ప వేరుగాదు. రాయబారముల నెన్నిటిని పంపినను, విదేశములలో నెంత యాందోళనము జేసినను ప్రయోజనముండదు. భారతీయుల మోక్షమువారి హస్తములందే గలదని గుర్తింపవలయును. హిందూదేశమునందే కృషి జరుగుట యావశ్యకము. ఇతరజాతులవారు భారతీయులకు తోడ్పడదరనుట కల్ల. పాశ్చాత్యజాతులన్నియు, కొలదిగనో గొప్ప గనో ఇంపీరియలిస్టులు నవలంబించి, స్వార్థమును పెంపుజేసికొనుచున్నవి. అందుచే ఒకరివ్యవహారములలో మరియొకరు జోక్యము కలుగజేసికొనుట దుర్లభము. ఎవరి దురాశలో వారు మునిగి యున్నారు. భారతీయులు స్వప్రయత్నబలమువలననే, యిష్టకామ్యార్థసిద్ధి బడయగలరు. ఇతర పద్ధతుల నవలంబించుటచే కాలహరణము దప్ప వేరు లాభము గలుగ జాలదు.

అపజయము

హిందూదేశమున ఇంగ్లండు అపజయము గాంచెనని, మాడరన్ రిప్రెజెంటేటివ్ ప్రచురింపబడిన రిపొర్టుని వ్యాసమునందు చక్కగ తేటపరుపబడెను. జాతీయతను నిరసించెడి రిపొర్టునికి బ్రిటీషువారిపై నెట్టిద్వేషము లేదనుట తెలిసిన విషయమే. రాజకీయవివాదములలో పార్టీనని రిపొర్టుడు, అనవసరముగ జోక్యము కలిగించుకొనునని యూహింప వీలుండదు. ఇంగ్లండు హిందూదేశమును వశపరచికొనినను, హిందూదేశపు ప్రేమను మాత్రము కొల్పోయెను. కారణ మేమి? హిందూదేశ హృదయమును ఆంగ్లేయులు గ్రహింపజాలక బోయిరని, రిపొర్టుడు సూచించెను. బ్రిటీషువారి యం దాదార్యముగాని, స్వార్థత్వాగముగాని గనుపించుటలేదు. రానురాను స్వలాభాపేక్షయే, వారిని పురికొల్పుచున్నట్లు విదితమగుచున్నది. ఇంగ్లండుకు కోపమువచ్చునని భయపడి, అమెరికను బోటీత్వరులగు కార్నీజీ, రాక్ ఫెల్లరు గార్లు హిందూదేశమున కెట్టిధనసహాయము

జేయరయిరి. బ్రిటీషువారిలో ధనవంతు లెవరును, దేశాభివృద్ధికై సహాయ మొనర్చియుండలేదు. ఈ కారణముచే, బ్రిటీషువారి సందేశము పరమార్థముతో గూడుకొని యున్నదను భావము ప్రబల కున్నది. హిందూదేశ దారిద్ర్య మతిశయించుచుండ, బ్రిటీషువారు స్వలాభమును పెంపొందించుకొనుటకు తమ శక్తిని వినియోగించుచున్నారు. లా, ఆర్డరు రక్షణ పద్ధతిని, రిపొర్టుడు ఖండించెను అన్ని వ్యయములకన్న ఆర్డరురక్షణ కయ్యెడి వ్యయ మధికముగ నున్నది. సివిలు మిలిటరీ ఖర్చు మితిమీరుచున్నది. లా, ఆర్డరు లెంత యవసరమయినను, ప్రజల సత్వరాభివృద్ధి కడ్డు గలిగింపగూడదు. జీవితము నిస్సార మయినపుడు, ఇతర రక్షణలవలన నేమిప్రయోజనముండును? లా ఆర్డరుల గూర్చి తరచుగ ముచ్చటించువారు, ప్రజాశ్రేయోభివృద్ధిని మరచుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యరక్షణవలనగాని, లా, ఆర్డరు సురక్షితముగ నుండదను సూత్రమును గ్రహింపకున్నారు. హిందూదేశ మెంత వెనుకబడియున్నను, ఇంగ్లండు తనధర్మమును నిర్వహింపజాలక అపజయము గాంచెనని, ప్రపంచమునకు వెల్లడియగుచున్నది. ఇప్పటికయినను బ్రిటీషుప్రతిష్ఠను పునరుద్ధరించు ప్రయత్నము గనుపింపదు. ప్రస్తుత స్థితితో బ్రిటీషుప్రముఖులు పలువురు సంతృప్తి జెందుచున్నారు. తమయవకీర్తిని తొలగించుకొనుటకు వీరు ముందుకురాకున్నారు. కొలదిమంది చేరి, అప్పుడప్పుడు పరిపాలనాపద్ధతుల పట్ల ఏవగింపు జూపుచున్నను, వారెట్టిచర్య దీసికొనజాలకున్నారు. పరిస్థితు లింకను క్లిష్టము గాకముందే, ఇంగ్లండు మేల్కొని తన లోపములను నవరించుకొనుట యుక్తము. పిమ్మట విచారించిన ప్రయోజనముండదు.

దాదాభాయిగారి ప్రసంగము

సర్ మెనెజ్జీ దాదాభాయిగారు ఇంగ్లండులో ముచ్చటించుచు, వాణిజ్యరక్షణము హిందూదేశమున కవసరమని తెలిపిరి. విదేశవస్తువులపై సుంకములను విధింపగోరి దేశీయవస్తువులపై విధించెడి పన్నును వెంటనే రద్దుజేయవలయు నని, దాదాభాయిగారు గోరుట యుక్తముగనున్నది. ఈ పన్ను, దేశీయవస్తువ్యాపారము నడుగంటజేయుటకు తోడ్పడుటచే, దీని నింకను నిలిపియుంచుట, అవమానకరము. దాదాభాయిగారు వాణిజ్యరక్షణ గోరుచున్నను, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సభిమానించుచున్నారు. భారతదేశ ప్రముఖులలో ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు నవలంబించెడివారు, వీరొక్కరే గనుపించుచున్నారు. విదేశవస్తువులపై సుంకముల విధించినను, బ్రిటీషు వస్తువులపైమాత్రము, అధిక సుంకములను విధింపగూడదని, వీరిమతము. విదేశ వస్తువులపై సుంకమును 100 కి 20 వంతున హెచ్చుజేయవలయు ననియు, బ్రిటీషు సరకులపై మాత్రము 100కి 75 వంతున సుంకములనుతగ్గింపవలయునని దాదాభాయిగారు జేసిన హెచ్చరికను, భారతీయు లామోదింపజాలరు. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు నవలంబించుటకు హిందూదేశమునకు శక్తిచాలదు. వాణిజ్యము విశేషముగ ఇంగ్లండు ఇండియా

మధ్య జరుగుటచే, బ్రటిష్ సరకులపై గూడ సుంక ములను విధించినగాని, హిందూదేశము కోల్పోన జాలదు. అనవసరమగు తారతమ్యము జూపజాలదు. ఇంతియగాక, సామ్రాజ్యాభిమానము జూపుమని హిందూదేశమున గోరుటయు, అసభ్యము. సామ్రాజ్యమునందు భారతీయులకు గౌరవస్థానము లేకున్నది. ఏ భాగమునందును వారిని మానవ మాత్రులవలె జూచుటలేదు. ఇట్టి స్థితిలో, సామ్రాజ్యాభిమానమును హిందూదేశము చూపు టెటులనో దెలియదు. దాదాభాయిగారు ఇంగ్లండులో జేరి లేనిపోని వాగ్దానములను జేయుటవలన, పరిహాసపాత్రులగుట నిశ్చయము. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూచనలను కామస్సనభవా రంగీకరించినటుల నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి.

రంగుభేదపుచట్టము

దక్షిణాఫ్రికాలో ననుకొనిన రీతినే, రంగు భేదపుచట్టము శాసనసభ వారి చే నంగీకరింపబడెను. సెలెక్టుకమిటీని నియమింపవలెనని, ప్రభుత్వ ప్రతికూలపక్షము పట్టుబట్టుటచే, కమిటీ ఏర్పడెను. కాని లాభ మేమి? తెల్లవారలసాక్ష్యమును దప్ప, తదితరులసాక్ష్యమును తాము దీసికొన వీలు లేదని సెలెక్టుకమిటీవారు నిర్ణయించిరి. ఇంతకన్నను అన్యాయము వేరొకటుండబోదు. సెలెక్టు కమిటీ వారు తయారుజేసిన రిపోర్టునందు అపూర్వప్రజ్ఞను జూపిరి. గనులలో పనిజేయుటకు యూరపీయులకు మాత్రము నర్హికిట్లుల నెనగవలయు నని సూచించిరి. నల్లవారికి వీని నెనగగూడదని ప్రకటింపకున్నను, ఫలిత మదియే యయ్యెను. వీరి తెలివి తేటలు నిరుపమానములు. అయినను సెలెక్టు కమిటీ రిపోర్టు నంగీకరింపని వారును, అంగీకరించెడివారును, శాసనసభలో సమానముగ నుండిరి. అంతటి ప్రాతికూల్యము తెల్లవారిలోనే ప్రబలినపుడు, ప్రభుత్వమువారు చట్టము నుపసంహరించుకొనవలసియుండెను. అందుకు మారుగ మంత్రిగారు తమకు గల కాస్టింగువోటును చలాయించి, చట్టము నంగీకరించునటుల జేసిరి. తెల్లవార లితరులదేశే మాక్రమించి, వారిభూములను లాగుకొనుటయ గాక, కూలీనాలీజేసికొని జీవించుటకుగూడ వీలులేకుండజేసి, ప్రజలను హింసించుట, ఎట్టి నాగరికమో తెలియకున్నది. ఇట్టి చట్టమును శాసనము గావించుచో, ప్రాకృశ్చిమదేశములకు మధ్య ప్రబలమగు పోరాటము జనించునని, న్నట్లు నేనాని వెనుక మందలించి యుండెను. అట్టి దుర్మత సంప్రాప్తమగుచో, దక్షిణాఫ్రికా తెల్ల వారే, బాధ్యత వహింపవలసియుండును.

ఇంగ్లండు—ప్రాన్సుల ఒడంబడిక

ఇంగ్లండు—ప్రాన్సుల ఒడంబడిక, ప్రాన్సుదేశమునందు తృప్తి గలిగించినటుల దోచదు. ఏలనన జర్మనీ దేశపు తూర్పు భాగములవిషయమున ప్రాన్సుకు తోడ్పడుటకు ఇంగ్లండుంగీకరింపలేదు. ప్రాన్సుజర్మనీని ముట్టడించినను, ప్రాన్సును జర్మనీ ముట్టడించినను ఇంగ్లండు రక్షింపబూనుకొనుట భావ్యముగ లేదని, ఫ్రెంచిపత్రికయొకటి దెలుపుచున్నది. ఈ యొడంబడికతో తన కెట్టి నంబంధము లేదని, అమెరికా ప్రకటించుచున్నది. అమెరికాలో జ్ఞాటు లేనిది, ప్రపంచశాంతి నిలుచుట

కష్టము. ఒడంబడికను గాంచి, ఇటలీ మండిపడుచున్నది. తమను అసలే మరచినందులకు ఇటలీ లోని ఫాసిస్టు పక్షమువారు కోపపడుచున్నారు. ఇట్టి ఒడంబడిక నానారాష్ట్రసంఘాధికారమునకు విరుద్ధమనియు, శాంతికి భంగకర మనియు, నెక ఇటాలియనుపత్రిక దెలుపుచున్నది. బ్రటిష్ అధినివేశరాజ్యములయినను, ఈయొడంబడిక నింకను నామోదింపలేదు. వారొక వేళ యామోదింపక బోయినను, ఒడంబడిక కొనసాగు నని తెలియుచున్నది. అధినివేశరాజ్యములవా రిట్టి యవమానమును భరింపనొల్లరు. హిందూదేశముతో సనలే యోచింపలేదు. ఆంగ్లో ఫ్రెంచి యొడంబడికవలన, యూరపుశాంతికి భంగము కలుగుచో, మరల ప్రబలనష్టము వాటిల్లును. ఇట్టి నష్టము హిందూదేశమునకుగూడ తగులక మానదు. హిందూదేశమునకు హక్కులులేకున్నను, బాధ్యతలు మెండగుచున్నవి. నానారాష్ట్రసంఘము నామమాత్రముగ నిలిచియున్నది. ఈసంఘపు టునికినే పాటింపక, ఎవరికి వారు యిచ్చవచ్చిన ఏర్పాటుల జేసికొనుచున్నారు. ఇంతకన్నను దుస్థితి వేరుండునా?

రిఫ్ సంకులము

మొరాకోలో పోరాడుచున్న రిఫ్ జాతివారిని తృణీకరించిన, స్పెయినువారేమి, ఫ్రెంచివారేమి, వారి శౌర్యధైర్యముల నిపుడు గుర్తించుచున్నారు. యూరపీయులకు గల, శౌర్యప్రతాప మితరులకుండవను నమ్మకమును, రిఫ్ జాతివారు పోద్రోలుచున్నారు. రిఫ్ల ధైర్యప్రతాపములను, టైమ్సు పత్రికలో మొరాకో విలేఖరి వర్ణించియుండెను. రిఫ్లశౌర్యము గాంచి ఫ్రెంచివా రిపు డచ్చెరువొందుచున్నారు. ఫిరంగివ్రేటుల మధ్య, కండకములనుండి పారిపోక, నష్టములకు జంకక, రిఫ్లు పోరాడుచున్నారు. ఇట్టి పోరాటము, అనుభవరాహిత్యమునకు ఫలమని యూరపీయులు మొదటదలచినను, వారి యభిప్రాయ మిపుడు మారిపోయినది. రిఫ్ జాతివారు ధైర్యవంతులనియు, లొంగువారుగారనియు, గనుగొనిరి. ఇందుకు ముఖ్యకారణమేమి? తమపక్షము న్యాయమయినదను నమ్మకము వారి నావహించినదని, టైమ్సువిలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు. ఇతనికి రిఫ్లపై పక్షపాత మేమియు లేదని జెప్పవచ్చును. ఇంతటి ధైర్యవంతులగు రిఫ్లు తమ ప్రాణముల నర్పించుచున్నపుడు, నానారాష్ట్రసంఘమువారు రయినను జోక్యము కలుగజేసికొని, పోరాటము నంతరింపజేసి, రిఫ్ స్వాతంత్ర్యమునురక్షించుట న్యాయము, స్పెయినుచో ప్రాన్సు కలియుటచే, పరిస్థితులు క్లిష్టమయినవి. ఇంతవరకును తటస్థముగనున్న ఇంగ్లండు, అమెరికా మున్నగు దేశములు, స్వాతంత్ర్య రక్షణకు బూనుకొనుచో ప్రయోజన ముండును. కాని వారింతవరకును, కదలిక జూపరయిరి.

స్వరాజ్యపక్ష ప్రచారము

వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారి పర్యటనము ఆనివార్యమగు కారణములచే, గుంటూరు జిల్లాలో స్వరాజ్యపార్టీ ప్రచారమును ప్రస్తుతము పలుపుటకు వీలులేదని వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు మీకు వ్రాయుచున్నారు.

అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘము

వర్కింగు కమిటీ కలకత్తాలో జూలై 3 వ తేదీన నమావేశమగును

అల్హాబాదు, జూన్ 12:—అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క వర్కింగు కమిటీ జూలై 3 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు కలకత్తాలో రిస్సాకోడ్డు మీద 148 నెం|| గృహములో సమావేశమగును. (ఆ. ప్రె.)

ఆత్మహత్య

నిరుద్యోగమే కారణము

లాహోరు, జూన్ 12:—లాహూర్లోని అనేక పంజాబీ మధ్యవర్గము జోకడు నిన్న జరిగినందున లాహోరు నగరమునకు బయటనున్న ఒక చెరువులో ఒక ఆత్మహత్య గావించుకొనెను. ఇత డాక్టర్ హత్య గావించుకొనుటకు నిరుద్యోగమే కారణమని తెలియుచున్నది. ఇతడు నీచు అల్లవెన్న బ్యాంకులో మంచియుద్యోగములో నుండి బ్యాంకు దివాలా యొనర్పటి నుండి రెండు సంవత్సరములనుండి ఉద్యోగము లేకుండా నుండెను. (ఆ. ప్రె.)

ల్యూల్ ఘారు జిల్లా జడ్జియొక్క మర్యాద విహీనత

న్యాయవాదుల సంఘముయొక్క అసమ్మతి

లాహోరు, జూన్ 12:—ఒక ట్రాన్స్ జుడరఖా నును విచారించుచున్నప్పుడు లాల్ ఘారు జిల్లా జడ్జి న్యాయవాదులయొడ ఆమర్యాదగా ప్రవర్తించినాడని ల్యూల్ ఘారు న్యాయవాదుల సంఘమువారిక ఆసమ్మతి తీర్మానమును గావించిరి. జూన్ 1 తేదీన న్యాయవాదుల సంఘిని జిల్లాజడ్జి కోర్టు నుండి వెడలి పొమ్మన్నాడని తీర్మానము చెప్పుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

డేరాయిస్థాయేలుఖానులో కొంపలు తగులబెట్టుట

లాహోరు, జూన్ 12:—డేరాయిస్థాయేలుఖానులో, కొంపలు తగుల బెట్టుట ను గూర్చి లాహోరు దేశభాష పత్రికలలో నింకను ప్రచురింపబడుచున్నది. హిందువుల యొడ్లకును ముస్లిముల నివ్వంబిందు కుంబరిపని యొకను చానలేదు. మరికొంతమంది కూడ ఆరెట్లు చేయుట నట్లు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

భారత సంఘసభ

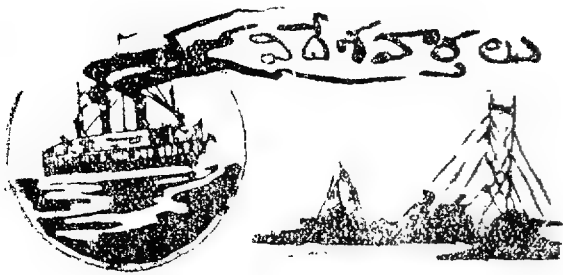
కలకత్తా, జూన్ 12:—భారత సంఘముయొక్క సాంవత్సరిక సాధారణ సభకు అధ్యక్షుడైన షర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు రాకపోవుటవలన షేకు షర్ దేవప్రసాదు సర్వాధికారిగా రధ్యక్షత వహించిరి. సాంవత్సరిక నివేదికములో సంఘము క్రిందటి సంవత్సరము బాగుగా పనిచేసి యున్నట్లు చెప్పబడి యుండెను. శాసనసభవారు మంత్రుల వేతనములను నిరాకరించిన పిమ్మట ప్రజాయత్తశాఖల పరిపాలనను గవర్నరు తీసుకొన్నందుల కిసంఘమునా రాచర్యము ఖండించిరి. బెంగాలు ఆర్డినెన్సుక్రిందను 1818 సం॥ 3 రిస్యూలేషను క్రిందను జరిపిన ఆరెట్టులకు గూడ వైసంఘమునా రసమ్మతిని డిలివీరి. (ఆ. ప్రె.)

బంగారు స్టేండ్ డ్డు రిజర్వు

కరంసీ కంట్రోలరు ప్రకటన

కలకత్తా, జూన్ 12:—ఈ దిగువప్రకటన కరంసీ కంట్రోలరుగారు గావించిరి:—

1925 మే 31-వ తేదీ నాటికి యింగ్లాండునందు పా 40810184 లు బంగారు స్టాండ్ డ్డు రిజర్వు నిల్వయున్నది. పా 1791 లు స్వల్పకాలములో నీయు అమ్మగను, పా 85095566 లు బ్రిటిష్ గవర్నమెంటు ఆప్యవ్రములగున, 1924 వ మార్చి 31-వ తేదీకి అంతరించుచు గొనినవి పా 5212777 లు విలువగల బ్రిటిష్ ఆప్యవ్రముల రూపమున యా నిల్వసామ్మ గుండు. (ఆ. ప్రె.)



చీనా పరిస్థితులు

విదేశీయులపై తిరగబడుట

8 గురు చనిపోవుట

హ్యంగ్, జూన్ 12:—నిన్నటిసాయంత్రము ఇచట ఉపద్రవకరమగు అల్లరులు విదేశీయులకు ప్రతిఘటన జరిగెను. తరువాత బ్రిటిషు వాలంటీరు ఆయుధాగారమును ముట్టడించిరి. కాల్చినను విప్లవకారులు తొలగలేనందున మరఫరంబులను ప్రయోగించిరి. 8 గురు చనిపోయిరి. కొందరు క్షతగాత్రులైరి. కాంతి ఏర్పడెను. పోరాటము ఇరువురుకును జరుగుచున్నది. అదనముగ సైన్యములు దిగుచున్నవి. క్వాట్రోనుండి రషియను లచే తరిగిదుకేయబడిన సైన్యము వచ్చుచున్నదనుచున్నారు. పోర్చుగీసు ఓడ ఫిరంగులతోవచ్చినది. ఇదివరకే 4 బ్రిటిషు, రెండు ఆమెరికన్, రెండు జపాను, రెండు ఫ్రెంచి ఓడలు వచ్చియున్నవి.

సెక్యూరిటీ ప్యాక్టు

ప్రాంసుకు సదుపాయములు లేవు

లండన్, జూన్ 10:—సెక్యూరిటీ ప్యాక్టు లేఖకు ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు బెల్జిం కంపుచున్నారు. ప్రతిపోటున బ్రియండుగారు బ్రిటిషు ఆర్మీఫలను చాలవరకు తొలగించిరి. జాతిసమితిల జర్మనీ ఆనుకూలముగ నున్నదని ప్రకటించవలెను. ప్రాంసు బ్రిటను జర్మనీ జాతిసమితిలో తేరవలెనని ఏకగ్రీవముగ గోరుటచే ఇది చాలఅవసరము. ఒక్క సెక్యూరిటీప్యాక్టుకే గాక యూరపు కాంతికంతుకు ఇది యవసరమునుచున్నారు.

ఇటలీ

హ్యంగ్ బ్రిటిషు ఒడంబడిక జాతిసమితికి విరుద్ధమని యు శాంతికి భంగకరమనియు ఫ్యాసిస్టు పత్రికలు వాదించుచున్నవి. చాంబర్లెన్ బ్రియండుగారు తమరాజధానిలలో ఇటలీ సంగతిని మరచిపోయిన ఇటలీ స్వంతముగ తనలాశములను నిశ్చయించుకొను ననుచున్నది. సెక్యూరిటీప్యాక్టుకు ప్రభుత్వమువారును గరిసి ఒడంబడిన తేసిగొనుటకు వీలగుననియు ఇంతవరకు ఇటలీ లాభముల సంగతివరకు వచ్చినటుల లేదని ఇంకొక పత్రిక వాదించుచున్నది.

మంత్రులు - ప్రతికా ప్రచారము

లండన్, జూన్ 9:—ప్రభుత్వవిధానమునుగూర్చి మంత్రులు పత్రికలకు వ్రాయవచ్చునా లేదా యనువిషయమును సరిగా పరిష్కారముజేయలేదు. ప్రభుత్వమున శిర్దశితములను దీసికొనుచు పత్రికాప్రచారమును మంత్రులు సల్పవచ్చునో లేదో స్పష్టముగ తెలుపలేదు. ఈ విషయమై ప్రజలు అసంతోషముగ సమాధానము వీయవలెనని ప్రభుత్వమువారిని ఆడగవలసినదే యని సైన్యపత్రిక వాదించుచున్నది.

దొంగిలిననుల మంత్రి

కర్నూలు ఆమెరిగారి సమాధానము

లండన్, జూన్ 11:—అధినివేశకార్యాలయ పునర్నిర్మాణమును చాలకాలమునుండి ఆలోచించుచున్నారు. అయ్యది ఇప్పుడు పరిపక్వమున గాంచినది. క్రొత్తపంగతికాదు. సామ్రాజ్యసభవారు చాలకాలమునుండి దీనిని సీఫాల్కు జేయుచున్నారు. ఏదో అన్నాడు గదా యని చేయుచున్నాకము. అధినివేశకార్యాలయ పునర్నిర్మాణము దొంగిలిననులకే గాక అధినివేశములగుడా లాభించును. సామ్రాజ్య అధినివేశ సామ్రాజ్యము గొప్ప గొప్ప విస్తరింపనున్నదనియు ఆమెరిగారు దెలియజేసిరి.

మరాఠో పరిస్థితులు

రిపుల పరాక్రమము

లండన్, జూన్ 9:—సైన్యపత్రికా విలేఖరి మరాఠోనుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నారు:—రిపుల అపక్ర పరాక్రమము ఈపోరాటమువలన బెలియుచున్నది. ఫ్రెంచివారు దీనిని పూర్తిగ గుర్తించిరి. పెద్దపెద్ద ఫిరంగులను గాల్చినను కందకములనుండి మరలుటలేదు. సరిగా గుండ్లులాకి అనేకముగ చనిపోవుచున్నారు. కాని తక్కినవారు ధైర్యముతో నిలబడియున్నారు. చగ్గరలోనున్న సైన్యములపై కాల్చువరకు నిలబడుచున్నారు. శిశియులను పేల్చినప్పటికిని కందకములన్నియు విప్లవకారులతో నిండియున్నవి. చలించక పరంపరలుగ తుపాకులను ఫ్రెంచివారిపై గాల్చుచున్నారు. ఇంతమొక్కోముగ పోరుటకు కాంక్షను ఆనుభవము లేదను కొనుచున్నారు. క్రమేణ తగ్గిపోవుననియు అనుకొనుచున్నారు. కాని రిపులు ఎంతమాత్రము వెనుదియక నిర్భీతిగ చావును వెరవక పోరుటచే తగ్గరని తలంచిరి. ప్రాంసు పోరుచున్న శత్రువులు పరాక్రమకారులు. జంతు లేనివారు. తమ పోరాటము న్యాయముని నమ్మిరి.

దిగుమతిచేయబడిన జరి

లండన్, జూన్ 12:—కామన్వెల్త్లో దిగుమతిచేయబడిన జరిమిద నూటికి 88కి చొప్పున పన్నును విధించుటకు నిశ్చయించిరి.

అమెరికా ముతకరబ్బరు

దచ్చి ప్రదేశమునుండి ఎక్కువ రబ్బరును పట్టుకేయుటకు అమెరికారబ్బరు సంఘమువారు ఏర్పాటుజేయవలె ననిరి. రబ్బరు బ్రిటిషువారు నిషేధములను వినియోగించుటచే యునైటెడ్ స్టేట్సుగూడ రబ్బరు ఉత్పత్తివర్తకములో దిగునటుల ఏర్పాటులు చేయబడు ననుచున్నారు.

లండను నగరము

ఉత్సవములను జరిపించు నధికారి

లండన్, జూన్ 12:—సైన్యద్యోగము నిమిత్తము చాల పోటీ జరిగెను. కప్తను మ్యాజీగారు ఎన్నుకొనబడిరి. ఈపదవికి సాలకు 400 పానులు జీతము.

డాన్ జిగు తగవు

నిపుణుల సంఘము

జనీవా, జూన్ 11:—డాన్ జిగు పోలండు తగవును జాతిసమితివారు రేపుసరిపొద్దులను గూర్చి పరిష్కరించిరి. ఈ విషయమును నిశ్చయించుటకు నిపుణుల సంఘమును గెలకొల్పిరి.

హెడజాబి ప్రభుత్వము

లండన్, జూన్ 12:—తమనేను బదరును ఆక్రమించుకొనెననియు తంబురబుర్రేవుకు మధ్యగబడరన్నదనియు హెడజాబి ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నారు.

హంగుహే అల్లరులు

హ్యంగుహే, జూన్ 12:—సమైక్యచారులతో అయిత్తుత యున్నదట. దీనికి దృష్టాంతములుగ కమ్యూనిస్టు లీ అల్లరులను ఆవకాశముగ గొని తమకుట్రలను సాగించుచున్నారనియు సానిక కమ్యూనిస్టులు రషియానుండి సామ్యము సంపాదించిననియు తెలుపుచున్నారు. చనిపోయిన సోమదయలకై విలపించు చున్నారు. కమ్యూనిస్టులు లోలోన నవ్వుచున్నారు. మేము మాజాతీయశక్తిములకును స్వాతంత్ర్యమునకును పోరాడుచున్నారము. కమ్యూనిస్టులు మన స్వాతంత్ర్యమును రషియనులకు విక్రయించుచున్నారు. హమలను జంతువును విదేశీయులగారనియు కమ్యూనిస్టులనియు దెలియజేయుచున్నారు.

హ్యంగ్లోలో పరిస్థితులు నెమ్మదిపడినవి. బ్రిటిషువారి రహస్యముల గాపాడుటకు చీనావారు పూనుకొనిరి. లోపల నేపా వాలంటీరులు నాకాదేశము కాపాడుచున్నారు.

బెలియం మంత్రివర్గము

బ్రుసెల్సు, జూన్ 12:—క్రొత్త కొలియనును మంత్రివర్గమును క్యాబినెట్ పోలియు గాను నిర్మించిరి. సాంఘికవాది వాండర్బిల్లిగారు విదేశాంగమంత్రిగ నుండును. కర్టంగారు అధినివేశములమంత్రిగ నుండును.

హ్యంగుహేలో విదేశ

పోలీసు చర్య

ఆ తే ప ణ

హసోగ్, జూన్ 12:—హ్యంగుహే విదేశ పోలీసువారి చర్యను ఖండించుచు చాల పథలు జరిగెను చీనా జాతీయోద్యమముపట్ల సానుభూతిని జాపిరి. విద్యార్థులుగూడ చీనా విద్యార్థులతో తేరవము భావమును జాపిరి. చీనా సమైక్యదారులకు 50,000 రొబుల్సును సహాయార్థము పికింగునుండి సోవియటు ప్రేడ్ యూనియన్ జవరలు కవున్నిలువారు తంతి మూలముగ బంపిరట. వొమ్మిలో చనిపోయినవారి కుటుంబపోషకులగూడ బంపిరట.

పోలారు పయనము

నిమిత్తము గొప్ప విమానమును నిర్మించుచున్నారుట. మంచి సాధనముతో గూడుకొన్నదట. 1927 లో పయనము ప్రారంభమగును. ఆర్థికవిషయముగూడ పూర్తి యగును. 50 మంది విమానములో పోవచ్చును. ఒక వేళ, బలవంతముగ క్రిందకు దిగవలసినచో 30 కోశాలకు సరిపోవు గుడారములు స్టేజిబంధుపడవలగూడ ఇందులో ఇముడును. గాలినిపట్టి 50 నుండి 700 గంటలు పట్టునట. మర్త్యసన్ముఖుడే బయలుదేరి పోలారుప్రదేశముగుండ పోయి తిరిగి ఆక్కడ గాలి పోసికొని మార్గనమ్మకబోయెదరట.

ఆముంద సేను వైమానిక ప్రయోగము

వైమానికుల గుర్తదొరకుట తదు.

హ్యంగుహే విద్యార్థుల సభ

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

హ్యంగుహే, జూన్ 12:—బ్రిటను, జపానులలో తక్షణము ఆర్థికసంబంధములను మానుకొనవలెనని 25 వేలమంది విద్యార్థులు, కార్మికులు నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రజాసంఘమున చీనానగరమున సభజేసి తీర్మానించిరి. కాల్చినందులకు పరిహారమును బ్రిటను జపానునుండి కేంద్రప్రభుత్వమువారు పాచ్చరించిరి. 15 కోశాలలో పరిష్కారము గానిచో తేరముతటును సమైక్య ప్రకటించవలెననిరి.

ఇద్దరు జపానీయులు చీనావిద్యార్థులజేవము వేసికొని దిరుగుచుండ, వారిని గట్టిగ గొట్టిరి. చీనా పోలీసు స్టేషనులో బెట్టిరి.

మరాఠో పరిస్థితులు

నాకా, వైమానికదళములు

రిపులపై కేగుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

జబ్రాల్దరు, జూన్ 12:—రెండుస్పెయిను (క్రాంతి) రులు- రెండు డెస్ట్రోయరులు, విమానములు అల్బీరాసుదగ్గర కేంద్రీకరణమైనవి. ఈవారము అదనముగ ఇంకొక రెండుప్రాయిజరులు వచ్చును. వీటినిన్నిటిని రిపులపై తీరమున నుపయోగించెదరట.

హ్యంగ్లోలో యుద్ధనౌకలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

హ్యంగ్లోలో ఇప్పుడు 12 విదేశాంగయుద్ధ నౌకలున్నవి. ఇందులో బ్రిటిషునౌకలు 4, ఆమెరికనులవి 3, జపానువి 5 ఉన్నవి.

ఆర్థికపత్రము

ఇంపీరియల్ స్టాంపు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

అంకె 12:—కామన్వెంట్ టో ఆర్థికపత్రమున నూదించబడిన ఇంపీరియల్ స్టాంపు ఆనుబంధములను కామన్వెంట్ టో రంగీకరించిరి.

బెల్జియం మంత్రివర్గము

క్యాబినెట్ ఆదేశము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

బ్రాస్సెల్స్, జూన్ 12:—క్రొత్త ప్రభుత్వముతో సాకవాదుల కలియుట క్యాబినెట్లకు చాలమందికి ఇష్టములేదు. ఇట్లే పోలేలుగారు మంత్రివర్గము నేర్పాటు చేయుట మానిరి.

పోలేలుగారియందు విశ్వాసమున్నదని పార్లమెంటు సభ్యులు క్యాబినెట్లకు తెలియజేసిరి. అయినచో మేము లేదు. అనుకూల ప్రతిపాదనలను వ్యతిరేకము కన్పించలేదు. ఒక్కటే ఎక్కువగా అనుకూలముగ వచ్చెను. అందుచే ఈవరకు పోలేలుగారు అలంబించిరి.

బాలుర వినోదము

పోలీసుల ఆరెస్టు

కలకత్తా, జూన్ 12:—నిన్న సెరాంపూరు ఘాటు వద్దలక్కణ్డేరి కేసు కొందరు బాలురు నీటిలో యీదును వినోదముగ ఒక కబురీస్ట్ జిల్లాకును ఆనందించుచుండిరి. సెన్సరండియ అడగా ఫాక్టరీలోని దర్వాసు వారిని కోపగించెను. ఇంత మేనేజరు, తదితరదోష్టులు, 20 మంది బాలురు అన్వేషించుచుగూడెను. వారు వీరు కొట్టుకొనిరి. పోలీసువారు వచ్చి 10 మందిని అరెస్టుజేసిరి. మేనేజరుగారిని రూ 500 బామినుపై విడిచిరి. విచారణలు జరుగుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

18.6-25 శనివారమునుండి 19-6-25 శుక్రవారమువరకు ప్రతి శని, ఆదివారములందు షాద్వాన్నాము 8-15 గం॥ మాటిసీ ప్రత్యేక ఆట గలదు. ప్రపంచమందు అంతటను చాల ఆకర్షణీయమైన ది ఐ రన్ మాన్ కడపటివారము అల్పర్షిని ధైర్యకార్యములు చూడగలగినవి. సాహసము గల పితౄచములరాజు

క్రమలాక్ష్మి

(పితౄకథ)

గంప్రకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజాకాలెడ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-త్రి, రాయసం వెంకటేశపుడుగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. సాంఘికనవల:—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు ఛదుపుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాచారవ్యవహారములు, గుణశీలములు సందర్భానుసారముగ సాత్రలయందు ప్రత్యక్షమగుచుండును.

120 పేజీలు. ఘనరైతుకాగితము. మంచి అమ్ము 0.8.0. నిలాసము:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, నెం. 7, తంబుశెట్టిపేట, మద్రాసు.

ఇండియా గెజటు

సిమ్లా, జూన్ 12:—ఇండియా గెజటు మెంటు గజటునం డిట్టు ప్రకటింపబడెను.

లెజిస్లేటివ్ కాభి: భారత శాసనసభ్యత్వమునకు సో కాంటెంట్ రోడ్డుగారింపగిన రాజీనామా అంగీకరింపబడెను.

రిటర్నింగు అఫీసరులు నియోజకవర్గ జాబితాలయందు తిప్పులానర్చిన సవరించుట కధికార మొసంగుచు, ఎన్నిక నిబంధనలు మార్చబడెను. స్టేట్ కాన్సిలునకు బొంబాయి మహమ్మదీయతర నియోజకవర్గమునందు మార్పులు చేయవలసినదని ఇండియా దొరతనమువారు కాసిందిరి.

హోముడిపార్లమెంటు:—కాలము పూర్తిగాకముందే ఉద్యోగమునుండి విరమించు నిబంధనలందు స్టేట్ సెక్రటరీగారు జేసిన సవరణలు మార్చబడినవి. ఉన్నత సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగములందు జీతము పెంచవలగూర్చి గల 1924 నిబంధనల మార్పు స్టేట్ సెక్రటరీగారు గావించిన సవరణలగుడ ప్రకటింపబడెను.

10 వ సెక్షనుక్రింద కలకత్తా హైకోర్టువారు గావించిన నిబంధనలగుడ ప్రకటింపబడెను. ఇవి అడ్వోకేటులకు చేర్చుకొనుట, నకిల్లు అటార్నీలు అడ్వోకేటు లగుటకు వరతులను డెలువుచున్నవి.

చాణ్సెల్యూ:—మర్చెంటు షిప్పింగు చట్టముక్రింద(1923) ట్రిబియ్యుఇండియాలో నావికులబృందాలలోలగించుటకు కొన్ని నిబంధనలు ప్రకటింపబడెను. అనగా నాకా ప్రయాణికులకు దొడ్డుతుడుచువారు మున్నగు సౌకర్యము లొనగూర్చబడినవి. ఈ నిబంధనలపై నవంబరు మాసములోపున విమర్శలు రావచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబులో కలరా

లాహోరు, జూన్ 12:—కలరా బాధ్యము అతి దారుణముగ ప్రబలియుండుటచే గోర్ఖియాను జిల్లాలో వల్సాలయందు కోర్టులు ఒక వారమువరకు మూసియుండవలెనని పంజాబు ప్రభుత్వమునా రాజ్ఞాపించిరి.

గురుద్వారా చట్టము

అమృతసర్, జూన్ 12:—బార్లజులెము మజకల్నాది వాణము ప్రతికూల ప్రచారము జరుపుచుండినను గురుద్వారా చట్టమునకు అనుకూలప్రచారము బాగుగనే జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

గుత్తి అదనపు పోలీసుదళము

ప్రభుత్వోద్యోగి విచారణ జూన్ 19 వ తేదీ ప్రారంభమగును ప్రభుత్వపు టు త్రరుపు.

గుత్తితాలూకాలో అనవపోలీసుదళము నుంచవలసిన అనసరము విషయమై విచారణ సూపుటకు ఒక ప్రత్యేక దోష్టుగిని నియమింప వలయునని డి॥ బి॥ పి. శేకెప్పిగారు, నాగొందరు ప్రభుత్వమువారిని కోరియున్నారు. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు దాచుకొనిన విషయము తెలియులేవు. ఒక ప్రత్యేకదోష్టుగిని నియమించి మిక్కిలి అన్ని విషయములను నిశేధించుటకు ప్రభుత్వమువారి కెట్టి ఆశ్చర్యములేదు. ఈ విషయమై వివరములను ప్రత్యేకదోష్టుగికి తెలుపుటకు ఇతరులకును అవకాశము నివ్వబడును. నేలంజిల్లా సెషన్సు జడ్జి యకు ఆక్. హెచ్. కోర్ప్టి గారిని ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేక దోష్టుగిగ నియమించుచున్నారు. వీరు గుత్తిలో జూన్ 19 వ తేదీన విచారణ ప్రారంభించెదరు. ఆగష్టు నెల 1 వ తేదీలోపుగ నివేదికమును తయారుచేసెదరు. ఈ అదనపు పోలీసుదళము నుండుట అనసరమా కాదా అను విషయమై వీరు సంపూర్ణముగ విచారణ సలిపెదరు. సాక్ష్యము పుచ్చుకొను విషయమై అనుకూలమున ఏంపులను గావించుకొనుటకు ఈ ప్రత్యేకదోష్టుగికి అధికార మివ్వబడినది. అనంతపురా జిల్లా మాజిస్ట్రేటుగారు పోలీసు కాఫోదోష్టులు: తమకు తెలిసిన విషయముల నన్నిటిని ప్రత్యేకదోష్టుగికి తెలిపి విచారణ సలుపు విషయమున తోడ్పడెదరు.

ఎ. వై. జి. కాంటెలు, ప్రధాన కార్యదర్శి.

ఉత్తర సర్కారులలో తుపాను

టి. వి. శేషగిరి అయ్యరుగారి విజ్ఞాపన

[మద్రాసు వరదల సహాయపు కేంద్రనిధికి అభ్యర్థనలగు టి. వి. శేషగిరిఅయ్యరుగారు ఈ క్రింది విజ్ఞాపనను ప్రకటింపుచున్నారు.]

వరదల సహాయనిధి కేంద్రసంఘమువారు తమపనిని ముగించి కడపటి నివేదికమును ప్రకటింపవలయునని ఉద్దేశించుచుండిరి. కాని 1924 సంవత్సరమునుండి రాష్ట్రమును బాధించుచున్న వరదలు, తుపానులు మున్నగు ప్రకృతివైపరీత్యము లింకను అంతమొందకుండుటచే అట్లు చేయ వీలులేకపోయెను. ఈ పర్యాయము ఉత్తర సర్కారులు నష్టముచెందినవి, కావున ఇంకను ఈ సంఘమువారు కొంతకాలము పనిచేయుట ధర్మమని తలచుచున్నారు. కాని మావద్దనున్న మొత్తము మిగుల స్వల్పముగనున్నది. దక్షిణదేశమున వరదలవల్ల బాధపడినవారికి తగు సహాయమిచ్చుటకే చాలకున్నది. ప్రజలు మాకు తోడ్పడిన, ఉత్తర సర్కారులయందు వరదలచే నష్టపడినవారికెడ తగు విధమున సహాయముచేయుగలము. కావున మద్రాసు వరదల సహాయనిధి కేంద్రసంఘమువారి పక్షమున విరాళములను పంపవలయునని భారతదేశమునందున్నవారి నందరిని కోరుచున్నాను.

రెండు మూడు తరగతులకు చేరిన వారింతవరకు ఈ నిధి నితగు విధమున ఆదరించలేదు. వారిని మరియొక పర్యాయము ప్రార్థించుచున్నాను. ఆంధ్రదేశమునందలి జమీందారులు వర్తకశిఖామణులు ధనికులు ఈనిధికి ఇంతవరకు గొప్ప విరాళములను పంపియుండలేదు. ఇప్పుడు ఆంధ్రదేశమునకే నష్టము కలిగినది. ఈ సందర్భమున వీరందరు ముందుకువచ్చి తగువిధమున సహాయ మొనర్చెదరని నమ్ముచున్నాను.

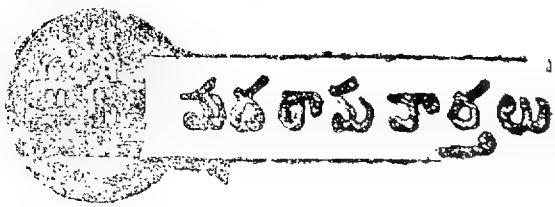
రాష్ట్రమునందలి ప్రభుత్వోద్యోగులగుకూడ తగు ఆదరణను చూపుటలేదు. ప్రజలు చెల్లించు మొత్తములనుండి జీతములను పుచ్చుకొని జీవింపవారు ప్రజలకష్టములపట్ల సానుభూతి చూపకుండుట మిగుల విపరీతముగ నున్నది. ప్రజల కెంత నష్టముకలిగినది, ఎంతకష్టము ననుభవించుచున్నది వీరు సమముగ గుర్తెగలేదు కాబోలు. ఈ సందర్భమున నైనను వీరు తగు విధమున సహాయము చేయుదురని నమ్ముచున్నాను. నాలుకొటికెట్లు దానధర్మములకు ప్రభూతిగాంచిరవారు. ఈ సంఘమువారు ఇంతవరకు తమ ఉదారగుణమునకు అనుగుణ్యముగ విధమున తోడ్పడియుండలేదు. పాత్రతను గుర్తెగి దానముచేయుటయందు వీరు అగ్రగణ్యులు. కావున వీరు కూడ జనులకష్టములను గమనించి తగువిధమున విరాళములను పంపవలయునని కోరుచున్నాను.

ఇంతవరకు ఉత్సాహముతో మాకు విరాళముల పంపినవారికి కృతజ్ఞతాపూర్వకవందనములు. మరల విరాళములను పంపవలసిన సమయము వచ్చినదని వారిని హెచ్చరించుచున్నాను. ఇంతవరకు విరాళము లివ్వనివారు ఇప్పుడు తప్పక ఈమంచి కార్యమునకు తోడ్పడవలయునని కోరుచున్నాను. వీరల కష్టముల నివారించి భగవంతుని ఆశీర్వాదమునకు పాత్రులగుదురు. విరాళములను ఇంపీరియల్ బాంకివారికి పంపవచ్చును.

కలకత్తా ఐరోపియనుల సంఘము

సంస్కరణల విచారణ సంఘమును 1929 వరకు నియమింపరాదు

కలకత్తా, జూన్ 12:—ఐరోపియనుల సంఘ సభ్యులందు నిన్న రాత్రి డిర్క్సు ముగ చర్చజరిగిన పిదప నూతన సంస్కరణము లొసంగుటనుగూర్చి ప్లాట్ఫార్మ్ సంఘమును 1929 లోపున నియమింపరాదని తీర్మానించబడెను. తీర్మానము నేక అభిప్రాయము గల్గియుండిరి. రాజకీయాభివృద్ధి, యొండ్లనుబట్టి గమనింపరాదనియు, జరుగుచుండు చర్యలనుబట్టి గుర్తింపనగుననియు జెప్పిరి. సంస్కరణలు నుపసంహరించుట సవ్యమగు రాజకీయ విధానము కాదని పగుగారనిరి. పదేండ్ల వరకు ఒక విధాన మనుసరింప దలంచినపుడు యీలోపుగ మార్పుకొనుట భావ్యము గాదనిరి. సంస్కరణములు భారతీయులకున, ఐరోపియనులకుగూడ ఆయువముగ నుండుటచే నెంటునే తొలగించి క్రొత్త పద్ధతి ననుసరించుట మంచిదిని రేణులుగారనిరి. (ఆ. ప్రె.)



తాతా వారము:— నాటి నుండి పంపబడు జాబులు

జూన్ 13 వ తేదీ సాయంత్రము 6.25 గంటలలోపును జేసిన యిది పాత్రములను పంపింపబడియున్నది (వెసిడెన్సీ) పాత్రములను పంపింపబడియున్నది.

వివాహము:— ఇంటిలో బాంకు మాంటుకో

దు కాషియరు సి. వి. కృష్ణాస్వామిగారి కుమార్తెయగు, గా. న్యాయమూర్తులు సర్ సి. వి. కుమారస్వామిస్వామి, దివాన్ జమీందారు సి. వి. విశ్వనాథాస్వామిగారు ద్రావణములతో జడ్జి గార్లు మేనల్లుడులను అరు త్రిపుర నుండి అమ్మ గుండును నెల్లూరులో ఆస్తిపై పట్టిక ప్రాసెక్యూటరు సి. నర సయ్యయ్యగారి కుమారుడు సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు తండ్రియార్చేట 'కాలామూరు పశాను' లో నిన్నటి దినమున వివాహము జరిగెను. సి. వి. రామస్వామి అయ్యలు గాం. న. ప. నల్లకల్ మొదలగు పెద్దలు వచ్చిరి. ఐదువరులకు చాలమంది కట్టుములు చెరిపించిరి. (అ. వె.)

వివాహము:— ఇంటిలో బాంకు మాంటుకో

దు కాషియరు సి. వి. కృష్ణాస్వామిగారి కుమార్తెయగు, గా. న్యాయమూర్తులు సర్ సి. వి. కుమారస్వామిస్వామి, దివాన్ జమీందారు సి. వి. విశ్వనాథాస్వామిగారు ద్రావణములతో జడ్జి గార్లు మేనల్లుడులను అరు త్రిపుర నుండి అమ్మ గుండును నెల్లూరులో ఆస్తిపై పట్టిక ప్రాసెక్యూటరు సి. నర సయ్యయ్యగారి కుమారుడు సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు తండ్రియార్చేట 'కాలామూరు పశాను' లో నిన్నటి దినమున వివాహము జరిగెను. సి. వి. రామస్వామి అయ్యలు గాం. న. ప. నల్లకల్ మొదలగు పెద్దలు వచ్చిరి. ఐదువరులకు చాలమంది కట్టుములు చెరిపించిరి. (అ. వె.)

వివాహము:— ఇంటిలో బాంకు మాంటుకో

దు కాషియరు సి. వి. కృష్ణాస్వామిగారి కుమార్తెయగు, గా. న్యాయమూర్తులు సర్ సి. వి. కుమారస్వామిస్వామి, దివాన్ జమీందారు సి. వి. విశ్వనాథాస్వామిగారు ద్రావణములతో జడ్జి గార్లు మేనల్లుడులను అరు త్రిపుర నుండి అమ్మ గుండును నెల్లూరులో ఆస్తిపై పట్టిక ప్రాసెక్యూటరు సి. నర సయ్యయ్యగారి కుమారుడు సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు తండ్రియార్చేట 'కాలామూరు పశాను' లో నిన్నటి దినమున వివాహము జరిగెను. సి. వి. రామస్వామి అయ్యలు గాం. న. ప. నల్లకల్ మొదలగు పెద్దలు వచ్చిరి. ఐదువరులకు చాలమంది కట్టుములు చెరిపించిరి. (అ. వె.)

వివాహము:— ఇంటిలో బాంకు మాంటుకో

దు కాషియరు సి. వి. కృష్ణాస్వామిగారి కుమార్తెయగు, గా. న్యాయమూర్తులు సర్ సి. వి. కుమారస్వామిస్వామి, దివాన్ జమీందారు సి. వి. విశ్వనాథాస్వామిగారు ద్రావణములతో జడ్జి గార్లు మేనల్లుడులను అరు త్రిపుర నుండి అమ్మ గుండును నెల్లూరులో ఆస్తిపై పట్టిక ప్రాసెక్యూటరు సి. నర సయ్యయ్యగారి కుమారుడు సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు తండ్రియార్చేట 'కాలామూరు పశాను' లో నిన్నటి దినమున వివాహము జరిగెను. సి. వి. రామస్వామి అయ్యలు గాం. న. ప. నల్లకల్ మొదలగు పెద్దలు వచ్చిరి. ఐదువరులకు చాలమంది కట్టుములు చెరిపించిరి. (అ. వె.)

వివాహము:— ఇంటిలో బాంకు మాంటుకో

దు కాషియరు సి. వి. కృష్ణాస్వామిగారి కుమార్తెయగు, గా. న్యాయమూర్తులు సర్ సి. వి. కుమారస్వామిస్వామి, దివాన్ జమీందారు సి. వి. విశ్వనాథాస్వామిగారు ద్రావణములతో జడ్జి గార్లు మేనల్లుడులను అరు త్రిపుర నుండి అమ్మ గుండును నెల్లూరులో ఆస్తిపై పట్టిక ప్రాసెక్యూటరు సి. నర సయ్యయ్యగారి కుమారుడు సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు తండ్రియార్చేట 'కాలామూరు పశాను' లో నిన్నటి దినమున వివాహము జరిగెను. సి. వి. రామస్వామి అయ్యలు గాం. న. ప. నల్లకల్ మొదలగు పెద్దలు వచ్చిరి. ఐదువరులకు చాలమంది కట్టుములు చెరిపించిరి. (అ. వె.)

వివాహము:— ఇంటిలో బాంకు మాంటుకో

దు కాషియరు సి. వి. కృష్ణాస్వామిగారి కుమార్తెయగు, గా. న్యాయమూర్తులు సర్ సి. వి. కుమారస్వామిస్వామి, దివాన్ జమీందారు సి. వి. విశ్వనాథాస్వామిగారు ద్రావణములతో జడ్జి గార్లు మేనల్లుడులను అరు త్రిపుర నుండి అమ్మ గుండును నెల్లూరులో ఆస్తిపై పట్టిక ప్రాసెక్యూటరు సి. నర సయ్యయ్యగారి కుమారుడు సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు తండ్రియార్చేట 'కాలామూరు పశాను' లో నిన్నటి దినమున వివాహము జరిగెను. సి. వి. రామస్వామి అయ్యలు గాం. న. ప. నల్లకల్ మొదలగు పెద్దలు వచ్చిరి. ఐదువరులకు చాలమంది కట్టుములు చెరిపించిరి. (అ. వె.)

వివాహము:— ఇంటిలో బాంకు మాంటుకో

దు కాషియరు సి. వి. కృష్ణాస్వామిగారి కుమార్తెయగు, గా. న్యాయమూర్తులు సర్ సి. వి. కుమారస్వామిస్వామి, దివాన్ జమీందారు సి. వి. విశ్వనాథాస్వామిగారు ద్రావణములతో జడ్జి గార్లు మేనల్లుడులను అరు త్రిపుర నుండి అమ్మ గుండును నెల్లూరులో ఆస్తిపై పట్టిక ప్రాసెక్యూటరు సి. నర సయ్యయ్యగారి కుమారుడు సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు తండ్రియార్చేట 'కాలామూరు పశాను' లో నిన్నటి దినమున వివాహము జరిగెను. సి. వి. రామస్వామి అయ్యలు గాం. న. ప. నల్లకల్ మొదలగు పెద్దలు వచ్చిరి. ఐదువరులకు చాలమంది కట్టుములు చెరిపించిరి. (అ. వె.)

వివాహము:— ఇంటిలో బాంకు మాంటుకో

దు కాషియరు సి. వి. కృష్ణాస్వామిగారి కుమార్తెయగు, గా. న్యాయమూర్తులు సర్ సి. వి. కుమారస్వామిస్వామి, దివాన్ జమీందారు సి. వి. విశ్వనాథాస్వామిగారు ద్రావణములతో జడ్జి గార్లు మేనల్లుడులను అరు త్రిపుర నుండి అమ్మ గుండును నెల్లూరులో ఆస్తిపై పట్టిక ప్రాసెక్యూటరు సి. నర సయ్యయ్యగారి కుమారుడు సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు తండ్రియార్చేట 'కాలామూరు పశాను' లో నిన్నటి దినమున వివాహము జరిగెను. సి. వి. రామస్వామి అయ్యలు గాం. న. ప. నల్లకల్ మొదలగు పెద్దలు వచ్చిరి. ఐదువరులకు చాలమంది కట్టుములు చెరిపించిరి. (అ. వె.)

వివాహము:— ఇంటిలో బాంకు మాంటుకో

దు కాషియరు సి. వి. కృష్ణాస్వామిగారి కుమార్తెయగు, గా. న్యాయమూర్తులు సర్ సి. వి. కుమారస్వామిస్వామి, దివాన్ జమీందారు సి. వి. విశ్వనాథాస్వామిగారు ద్రావణములతో జడ్జి గార్లు మేనల్లుడులను అరు త్రిపుర నుండి అమ్మ గుండును నెల్లూరులో ఆస్తిపై పట్టిక ప్రాసెక్యూటరు సి. నర సయ్యయ్యగారి కుమారుడు సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు తండ్రియార్చేట 'కాలామూరు పశాను' లో నిన్నటి దినమున వివాహము జరిగెను. సి. వి. రామస్వామి అయ్యలు గాం. న. ప. నల్లకల్ మొదలగు పెద్దలు వచ్చిరి. ఐదువరులకు చాలమంది కట్టుములు చెరిపించిరి. (అ. వె.)

వివాహము:— ఇంటిలో బాంకు మాంటుకో

దు కాషియరు సి. వి. కృష్ణాస్వామిగారి కుమార్తెయగు, గా. న్యాయమూర్తులు సర్ సి. వి. కుమారస్వామిస్వామి, దివాన్ జమీందారు సి. వి. విశ్వనాథాస్వామిగారు ద్రావణములతో జడ్జి గార్లు మేనల్లుడులను అరు త్రిపుర నుండి అమ్మ గుండును నెల్లూరులో ఆస్తిపై పట్టిక ప్రాసెక్యూటరు సి. నర సయ్యయ్యగారి కుమారుడు సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు తండ్రియార్చేట 'కాలామూరు పశాను' లో నిన్నటి దినమున వివాహము జరిగెను. సి. వి. రామస్వామి అయ్యలు గాం. న. ప. నల్లకల్ మొదలగు పెద్దలు వచ్చిరి. ఐదువరులకు చాలమంది కట్టుములు చెరిపించిరి. (అ. వె.)

వివాహము:— ఇంటిలో బాంకు మాంటుకో
దు కాషియరు సి. వి. కృష్ణాస్వామిగారి కుమార్తెయగు, గా. న్యాయమూర్తులు సర్ సి. వి. కుమారస్వామిస్వామి, దివాన్ జమీందారు సి. వి. విశ్వనాథాస్వామిగారు ద్రావణములతో జడ్జి గార్లు మేనల్లుడులను అరు త్రిపుర నుండి అమ్మ గుండును నెల్లూరులో ఆస్తిపై పట్టిక ప్రాసెక్యూటరు సి. నర సయ్యయ్యగారి కుమారుడు సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు తండ్రియార్చేట 'కాలామూరు పశాను' లో నిన్నటి దినమున వివాహము జరిగెను. సి. వి. రామస్వామి అయ్యలు గాం. న. ప. నల్లకల్ మొదలగు పెద్దలు వచ్చిరి. ఐదువరులకు చాలమంది కట్టుములు చెరిపించిరి. (అ. వె.)

వివాహము:— ఇంటిలో బాంకు మాంటుకో
దు కాషియరు సి. వి. కృష్ణాస్వామిగారి కుమార్తెయగు, గా. న్యాయమూర్తులు సర్ సి. వి. కుమారస్వామిస్వామి, దివాన్ జమీందారు సి. వి. విశ్వనాథాస్వామిగారు ద్రావణములతో జడ్జి గార్లు మేనల్లుడులను అరు త్రిపుర నుండి అమ్మ గుండును నెల్లూరులో ఆస్తిపై పట్టిక ప్రాసెక్యూటరు సి. నర సయ్యయ్యగారి కుమారుడు సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు తండ్రియార్చేట 'కాలామూరు పశాను' లో నిన్నటి దినమున వివాహము జరిగెను. సి. వి. రామస్వామి అయ్యలు గాం. న. ప. నల్లకల్ మొదలగు పెద్దలు వచ్చిరి. ఐదువరులకు చాలమంది కట్టుములు చెరిపించిరి. (అ. వె.)

వివాహము:— ఇంటిలో బాంకు మాంటుకో
దు కాషియరు సి. వి. కృష్ణాస్వామిగారి కుమార్తెయగు, గా. న్యాయమూర్తులు సర్ సి. వి. కుమారస్వామిస్వామి, దివాన్ జమీందారు సి. వి. విశ్వనాథాస్వామిగారు ద్రావణములతో జడ్జి గార్లు మేనల్లుడులను అరు త్రిపుర నుండి అమ్మ గుండును నెల్లూరులో ఆస్తిపై పట్టిక ప్రాసెక్యూటరు సి. నర సయ్యయ్యగారి కుమారుడు సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు తండ్రియార్చేట 'కాలామూరు పశాను' లో నిన్నటి దినమున వివాహము జరిగెను. సి. వి. రామస్వామి అయ్యలు గాం. న. ప. నల్లకల్ మొదలగు పెద్దలు వచ్చిరి. ఐదువరులకు చాలమంది కట్టుములు చెరిపించిరి. (అ. వె.)

సికింద్రాబాదులో శకుంతలనాటక ప్రదర్శనము

ఎంతో కాలమునుండి పీరి మన్యులకేమను జూడ నువ్వులు లూరుడున్న యీ పురనానుల భాగ్యము పండెనో యనునది నిన్న సమకూడెను. సిక్కితకాలమునకు ముందుగ నేటి రామగోపాల్ హాలు క్రిక్కిరిసియుండెను. ఇదటి ప్రజలు పార్శ్వ నాటకములనే జూడ నలవాటుపడెనవా రగుటసంగీతముఖ్యా నయముగ బరిగెరితురు. సంగీతము ప్రధానముకాదను భావము పీరికింకను అబ్బలేదు. శ్రీ సూర్యనారాయణగారు సత్యవంతుని పాత్ర ధరించినపుడు సంగీతమునకు యెక్కువ ప్రాముఖ్యత నీయనందున కొందరికి రుచింపలేదు. ఆయినను పీరి దువ్యం త జేమము జగద్విఖ్యాతమును, వారికిది మిక్కిలి యభిమానముగు పాత్రయైన నటుల జేసోళ్ల బ్రకటితముగాన, వరంగల్, ఆలేరు, భోన్సరి మొదలగు దూర గ్రామములనుండికూడ ప్రేక్షకులతో కుతూహలమున నేరుచిరిసభ్యుల హృదయమునకును గుటలేదు. ఎప్పుడునూర్వనాయయగారువచ్చునా, యని తత్తరపడుమంది. ఇంతలో నోహో! ఏమి యా గాంధీర్య విలసితాకారము! ఏమి ఆసించిన విగ్రహము! నిజమాపరు లచ్చెరువొంద, రాజశీతో బ్రకటించిరి. ఈనాడు గానమునుగూడ బ్రధానముగ గై కొని అమృతోపమానమైన మాధుర్యముచే దర్శకు మొందజేసిరి. అన్ని నాటకములలో శకుంతల కష్టమైనది. అందు దు వ్యంతుడు రాని దృశ్యమేలేదు బహుప్రమాసమిదగాని దు వ్యంత పాత్రధారి రక్తి గట్టింపలేదు. అతనికి విరామమేయుం డెదు. అట్టితర, సూర్యనారాయణ రావుగారు మొదటి పదు పైరుమినుములకేర క్రిగట్టునట్లుచేసిరి. ప్రథమ ప్రవేశము మొదలు మంగళ్యమరకు నేకరీతిగ వాయనములేక, గాత్రము లేలేపో కుండ, మాధుర్యమును గురుత్వమును జెడసిక, ఉత్సాహము దు గడిక, మొగముడు వాడికముడనీక సర్వకూలంకమ సావధాన్య మున వ్యవహరించిరి. సభ్యులు నోరు తెరిచుకొని, తలలాంతుమ కీలబామ్మలైపోయిరి. మొదటినుండి చివరవరకు నతిశ్ర కాంతముగ ని శృ బ్ధ ము గ భలే! మెహన్ ఓహో! బౌరా య ను ట ద క్క, గ ల్ల ం తు లే క యుం డె ను. ఎల్లర తనతము జేసికొని దువ్యంతుడు యెదుటనే పరిపాలించు

మండ సభ్యుల నోరెత్తుటగాని, కదలిక గలుగజేయుటకు గా ని యవకాశ మెక్కడ? అప్పుడే నాటకము ముగిసెనా? అరే! యనుకొంటిమి. బయటకు రాతేక రాతేక వచ్చితిమి. కా ని హృదయము లన్నియు రాజుగారి యందే యుండెను. ఒక శేషముట. ఆత్మదృష్టము. ఆత్మార్థము అపనయనము. అన్యార్థద్విగ్రహము, ఆహోపదనము, ఆరాజశీవి, ఆపహజ గాంధీర్య భావ ప్రకటనాతిశయము, అస్వతంత్ర కార్యనిర్వహణ, అకలమాధ్యము-ఇన్నిటి సంపుటి కరణము ఆంధ్ర దేశమునందు పెరవాలి యందు అరుదు. మామనోహరుల నాయాప విశేషము అమృతగుడ్డ నట్లుయ్యది. ఇతర పాత్రధారులును, అందు రంగరత్న ఉప్పలూరి సంజీవరావుగారును, పట్టుపావుగారు, దైతా గోపాలం గారు, శకుంతల, కన్యకు, కార్జునపుత్రపాత్ర ధరించి శ్లాఘ్య ముగ నిర్వహించిరి. ఈనాటకమును బ్రదర్శించి మాకెట్టి అద్భు తమును గలుగజేసిన శ్రీమైలవరం బాలభారతి నాటక సమాజ మును సర్వేశ్వరుడు చిరాయువుగా నొనర్చుగాత. అబ్బూరి భాస్కరరావు,

వాతావరణస్థితి

1925 సం॥ జూన్ నెల 13-వ తేదీ శనివారము

| ముఖ్యజిల్లాలు | గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము | గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము | గత 24 గంటలలో వర్షము | జూన్ 1-వ తేదీనుండి వర్షము | ముఖ్య నీరు సమగ్రముగా సంవత్సరమునకు కురియు మొత్తము |
|---------------|-----------------------------|-----------------------------|---------------------|---------------------------|--|
| గోపాలపురం | 92.1 | 76.0 | ... | 0 | 44.96 |
| విశాఖపట్టణము | 94.0 | 82.6 | ... | 0.29 | 87.09 |
| కాకినాడ | 103.2 | 81.9 | ... | 2.85 | 89.09 |
| మచిలీపట్టణము | 103.8 | 82.9 | ... | 0.59 | 41.59 |
| కర్నూలు | 100.6 | 78.4 | ... | 0 | 26.01 |
| బళ్లారి | 99.7 | 74.1 | ... | 0 | 20.51 |
| కడప | 103.4 | 88.2 | ... | 0.80 | 81.28 |
| నెల్లూరు | 105.5 | 88.4 | ... | 0 | 87.98 |
| మద్రాసు | 99.8 | 82.1 | ... | 0.09 | 50.74 |
| కడపూరు | 93.1 | 79.8 | ... | 0.58 | 52.94 |
| నీలము | 98.9 | 77.1 | ... | 0.66 | 89.80 |
| కోయంబూరు | 91.0 | 71.7 | ... | 0.41 | 22.29 |
| తిరుచనాపల్లి | 95.9 | 77.8 | ... | 1.04 | 88.18 |
| నాగపట్టణము | 96.1 | 81.4 | ... | 0.22 | 54.98 |
| మధుర | 94.4 | 78.0 | ... | 1.72 | 88.58 |
| పాంబన్ | 92.6 | 81.2 | ... | 0 | 87.00 |
| తిరునల్వేలి | ... | ... | ... | 1.87 | 28.84 |
| తిరువేంకటము | 85.6 | 78.5 | 0.08 | 1.24 | 64.51 |
| కొచ్చిన్ | 85.6 | 77.8 | ... | 5.45 | 114.51 |
| కాలికట్టు | 91.4 | 76.7 | 0.06 | 4.59 | 117.16 |
| మంగళూరు | 92.0 | 76.6 | ... | 10.45 | 125.68 |
| తెంగుళూరు | 90.5 | 67.4 | ... | 0.25 | 85.87 |
| మేరకార | 78.0 | 62.0 | ... | 3.14 | 125.46 |
| కొడైకనాల్ | 68.4 | 52.5 | 0.68 | 2.87 | 62.18 |

సకలము:— మేఘములు ఒక మోస్తరగ నున్నవి. ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. కాకినాడలో 5 1/2 మిచిలీపట్టణములో 5 1/2 డిగ్రీలు, తక్కినచోట్ల 2 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. గోపాలపురంలో రాత్రివేడిమి 4 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. తక్కిన చోట్ల 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. దక్కన్:— మేఘములు పలచగ నున్నవి. ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటివేడిమి 8 నుండి 5 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడ పలో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నాటకము:— మేఘములు పలచగ నున్నవి. నెల్లూ రులో ఆర్ద్రతతక్కువ. కడపూరులో ఎక్కువ. మొదటి ప్రవేశ ములో పగటివేడిమి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రెకడవ ప్రవేశ మున 5 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాజధాని దక్షిణ పడమటి భాగములందు స్థానిక చినుకులు బడవచ్చును. ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రా, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

రాజకీయపక్ష సంయోగము

వేమనరపు రామదాసుపంతులుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

బెజవాడ, జూన్ 11:—రాజకీయపక్ష సంయోగమును గురించి మీరు 10 వ తేదీ పత్రికలో వ్రాసిన సంపాదకీయ వ్యాసము విక్కిలి సమంజసముగ నున్నది. ఏ సంయోగమునను స్వతంత్రతల స్వరాజ్యమును సంపాదించు మార్గమును అనుసరించినగాని, దేశమునకు అంగీకృతము కాకపోవుటయేగాక ప్రయోజనకారికాద కాదేమను. అందుచే వితవాదుల పక్షముల మీద రాజీనామా కుదురుటకు అనకాశములేదని నా యభిప్రాయము. అన్ని పక్షముల రాజకీయ సమ్మేళనమునకు నా కొకమార్గము కనపడుచున్నది. అది ఎంతవరకు సాధ్యమో ఏపాతకుమో మీరును చదువరులు నిర్ణయించ వలయును.

అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసునందు చేరుటకు అంగీకరింపవలయును. నూలు చందాను అచటలోనుంచి చేరుట సర్వదా న్యాయముగను గాంధీజీహాత్మునికి ఆమోదకరము గను వుండును. అట్లుచేరుటకు వితవాదులు మొదలగు వారికి అంగీకారములేనిచో నూలుచందాను తీసివేయకుండా దానితోపాటు వెనుకటి పాపలా చందానుకూడా తిరిగి ప్రవేశ పెట్టి యెవరి యిష్టముననున్న చందాపద్ధతిని వారంగీకరించి అందును కాంగ్రెసులో చేరునట్లు చేయవలయును. అట్లు చేరువాడు సహాయ నిరాకరణ సూత్రముగాని కాసనోల్లంఘన ఆదర్శమును గాని తొలగించవలయుననిగాని ముందుగా ఎట్టిపరితులు కోరకూడదు. వానిని అచటలో వుంచుటగాని తొలగించుటగాని కాంగ్రెసు మొక్కపనిగాని, రాజీనామ ప్రయత్నించు వ్యక్తుల పనికాదు. వ్యక్తులెంతటి మేటినాయకులయినను దేశము పక్షమున ఎట్టి వాగ్దానములు చేయుటకు వారి కధికారములేదు. అన్ని

పక్షములవారును కాంగ్రెసులో చేరిన తరువాత సంయుక్త కాంగ్రెసు మహాసభకు డిరెంటులో కాన్ఫరెన్సులో జరుప వలయును. ఆసభలో దేశముమొక్క నానాభాగములనుండి సమావేశముగ ప్రతినిధులు దేనిధానమును నిర్ధారణ చేయుదురో ఆ విధానమును కాంగ్రెసు విధానముగా అందఱును అంగీకరింపవలయును. అంతటితో రాజకీయపక్షాలు, కాంగ్రెసు పార్టీలో నయినను సమసి పోవలయును. కాంగ్రెసులో చేరనివారి పార్టీలతో మనకనపరములేదు కాంగ్రెసులో చేరినవారు అందఱును కలసి కొంత కాలము కాంగ్రెసుచే ఆమోదించబడు విధానమును అచట జరిపి దాని పర్యవసాపము చూచవలయును. కాంగ్రెసునా లెన్నటికిని పూర్వీకమునా ఉద్భవించి, విదేశీయ అధికార వర్గముతో సహకారమును, అంగీకరింపదని శతవిధముల నమ్ముచున్నది. ఇందుకు మితవాద పోషకులు నిరపదియుండవలెను.

మరియును అట్టి రాజీనామా కుదురువరకును స్వరాజ్యపార్టీవారు వారి విధానమును, దేశమునకు వారుచేసిన వాగ్దానమును నిలుపుకొనవలయును. వారు కాన్ఫరెన్సులోకి అధికారవర్గము వారిలో ప్రతినిధియై పోయియుండుటచే, మంత్రిపదవుల నాక్రమించుటగాని, సహకారమార్గములకు దిగుటగాని విక్కిలి అనుచితము. తిరిగి దేశముమొక్కయు కాంగ్రెసుమొక్కయు అనుభవించి పొందిగాని వారి కార్యక్రమమును మాన్పుకొనకూడదు. మధ్యమగాణములవారు ఆశ్చర్యముల నేకరింతురు. అను అపవాదమునకు ఎడమతేనుండ చేయుటకు స్వరాజ్యపార్టీ సభ్యులు ఆపార్టీకాన్ఫరెన్సునకు వర్గమువారికి తమ నిశ్చితాభిప్రాయము తెలుపుట న్యాయము.

ఆనెల్లిలో స్వరాజ్యపార్టీలు చేసిన డిమాండుకు జవాబుగా, బెంగాలు కమిషను లా ఆర్డినెన్సు మద్దతునకుమిట్టి, టాక్సేషన్ ఇంక్వయిరీకమిట్టి, ట్రాన్సుఫర్లు డిపార్టుమెంటును అధికారవర్గమువారి యిష్టప్రకారం గవర్నరుగారి అధీనముచేయు

టకు పీఠంగా డిమండ్ కమిషనును మార్పుట, నైపుణ్యముగ భారతీయులకు స్థాన మనేక సంవత్సరములవరకు వుండవలసి కీర్తి చేయించుట రాలస్సను పథవు గాదని బ్రిటీషుసామ్రాజ్యమువారి నిశ్చితమును తెలుపుట, సివిల్ సర్వీసులో ఇంగ్లీషువారి కుల్యను ఎక్కువచేయుటకు గవర్న మెంటువారు నిరంతరము కృషి చేయుచుండుట, స్వచ్ఛవిధానము ఎల్లయిరకు సరే కన్ఫరెన్సునొని చేరుమాత్రము మింగినట్లు 1929 సంవత్సరమున భారతీయులు సాగించుచున్న యుద్ధవలయునా లేక పోయినచో నన్ని పాక్షములు కలిసిపోవుచి ఒక్కొక్క పార్టీ ప్రత్యేకముగా వలయు భయపెట్టుట మొదలగు చర్యలతో గవర్న మెంటు వారు వారి విరంభకర్తలను చేలరేగ జేయుచుండగా, మన రాజకీయ వేర్వేరు ఆశ్చర్యవిశ్వాసముగ, అశ్చర్య గౌరవము, ప్రపంచ ప్రాలు పాయి అధికారులతో సహకారమునకు దిగి స్వచ్ఛవిధానమును నడచుటకును సందేశమునకు అనిష్టముగా పరిణే పరచుకొనును. అందుచే పరిమోసారి మానవందము కాంగ్రెసువారు దేశముమొక్క ఆదేశమును కనుసానుబగు ప్రయత్నము సచిపి అట్టి ఆదేశమును కనసావహించి పనిజేయుటకు కృషిచేయుటగాని కావలయునా.

చెన్నై, చెంగల్పుట్టుజిల్లా ఆంధ్ర క్షత్రియ బంధు మహాజనసభ

చెన్నై, చెంగల్పుట్టుజిల్లాలలో నివసించియుండు ఆంధ్ర క్షత్రియల మహాసభ, చెంగల్పుట్టుజిల్లా, 120 నెంబరు, సిరుదా పూరు గ్రామాధికారి అయిన శ్రీమంత్ ఆలయం నారాయణ స్వామిరాజుగారి ఆధిపత్యమున 1925 నెంబరు 30, 31 తేదీలందు, చెన్నైపట్టణము, వినాయక మేళావిధి, 8 నెంబరు గృహమునందు, 150 ప్రక్షత్తులతోటి మహాసభ కూడింది.

అందు 30 తేదీ శనివారము సాయంత్రము 4 ఘంటాకు మొదలు దైవప్రార్థన, రాజభక్తి గీతములు, మహాత్మాగాంధీకి జై అను జయస్థనము సలిపిన తరువాత, సభ ప్రారంభము అయింది. మొదట మహాసభ కార్యదర్శి యగు ఆలయం నారాయణ రాజుగారు సభాకార్యదేశములను చదివిన తరువాత, ఆంధ్ర క్షత్రియులు నివసించు ఆహార గ్రామములను, చెన్నైపట్టణమునకున్న ప్రతినిధులను ఏర్పరచి ఆదినము నిలిపి, మరునాడు 31 తేదీ ఆదివారము వుదయము 8 ఘంటలకు మరల సభ ప్రారంభించి, ఆంధ్రక్షత్రియుల బాలాచార ధర్మ కట్టుబాటులను గురించి, ఆలయం-శ్రీ. కుప్పస్వామిరాజుగారున్న: ముడిగల్ రామస్వామిరాజుగారున్న, చాళ్ళ-కోడండరామ రాజుగారున్న, ఆలయం శ్రీకోటరాజుగారున్న, సంచేము-గోవిందరాజుగారున్న, వేప్రాల-చెంగల్పురాజుగారున్న, ముడిగల్-కోడండరామ రాజుగారున్న, ఆలయం-కోడండరామ రాజుగారున్న ముగిందరు కులాభిమానులు, నువ్వనొందిన తరువాత సభ మంగళగీతములతోను, మహాత్మాగాంధీకి జై అను జయస్థనముతోను ముగిసినది.

కులాభిమాని.

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము

బంగారి విద్యార్థి ఉత్కృష్టమనస్త గాంచుట బొంబాయి 12:— బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము నందు బి. ఎ. కరిక్షలో నువ్వనంద్రవోను అను విద్యార్థి అగ్రస్థానమునందు ఉత్త్యుయి, అనేక బహుమతులు, పతకము లగు పుచ్చుకొనెను. కోలాసు రాజారాము కాశీయందు చదివెను. (అ. ప్రె.)

రవీగారు యువనావ నంపుట

అన్నారాను, జూన్ 12:— రవీగారు ముగ్ధితులకు విచారించి తోయజేయుటకు సార్వభౌముని ప్రత్యక్షమువారిక యువనావ రవీగారు పంపుటకు వైరు విచ్చిన “కయనీయ” పత్రిక చెప్పుచున్నది. (అ. ప్రె.)

Advertisement for SANTALIN medicine, featuring an illustration of a person and text describing its benefits for various ailments like headache, neuralgia, and rheumatism.

Large advertisement for Rudge-Whitworth bicycles, featuring an illustration of a bicycle and text in Telugu describing the product and its availability at Victoria Depot, Mylapore, Madras.

ద్యోతీయముద్రణము! త్వరపడు! త్వరపడు!! కొనిపెట్టుకొన మాత్రమే!!

వ్యత్యాసలేఖలు

బెజవాడ

(స్వీయవిలేఖరి)

వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు

కొన్ని ఆఫ్ ఫ్టేటు పథ్యలను శ్రీ వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు నిన్న సాయంత్రము గంధి మైదానమునందు మన ప్రస్తుత ర్థవ్యమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. ఆంధ్ర స్వరాజ్య పార్టీ ప్రెసిడెంటు ప్రీయత అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు పంతులుగారు రగ్వక్షత వహించిరి.

అమృతవరమున జరిగిన కాంగ్రెసు సభనుండి తెల్లమునందు జరిగిన కాంగ్రెసు సభవరకు దేశముయొక్క చరిత్రమును ప్రముఖ చెప్పిరి. 1921 సంవత్సరమునందు ప్రారంభింపబడిన ఆవసర యన్యమును చేసిన పనిని వివరించి నేడు దేశము మందగతిని నడుచుటకు గల కారణములను వివరించి మరల దేశమునందు త్యాసము పురిగొల్పుటకు స్వరాజ్యపార్టీ కార్యక్రమమే శరణ్యమనిరి. 1921 సంవత్సరములో కాననసభలను బహిష్కరించి నష్టము స్థానము లన్నింటిని ఇతరులకునిపి దేశాభివృద్ధికాటంకమును కలిగించినయే, వారి సహాయముతో అసహాయాద్యమును అంగద్రోహులు ప్రభుత్వము నిరంకుశ కాననములను చేసియుండెననియు, గనుక ఆ జహిష్కారమువలన మనకులాభము కలుగుటకు మారుగ చెడుగుచేసాడెననియు చెప్పిరి. కానన సభల బహిష్కరింపబడు యనగ కాంగ్రెసువారు వెళ్లకపోవుటయే జరుగుననియు, అందువలన కాననసభలోని స్థానములన్నింటిని స్వరాజ్యపార్టీవారు ఆక్రమించి ఇతరులకు బాటేయవలసిన పక్షమున ప్రభుత్వమువారికి ప్రజలతోద్బాటు ఉండనేరదనియు, నిరంకుశత్వమును స్వరాజ్యపార్టీవారు త్రొసివేసి బట్టెటను నిరాకరింపబడే ప్రభుత్వముయొక్క స్థితి కష్టముగ నుండెననియు, బెంగాలు మధ్య పరగణాలలో నిప్పటికప్పుడే ప్రభుత్వము ఇబ్బందిపడుచున్నారనియు, అన్ని రాష్ట్రములలోను స్వరాజ్యపార్టీ బలము హెచ్చినతప్పక ప్రభుత్వము లొంగి పచ్చుననియు ప్రజలలో ఉత్సాహము హెచ్చుననియు కాంగ్రెసు కార్యక్రమము నంత ను స్వరాజ్య పార్టీ ఆమోదించినందున ఎల్లరు స్వరాజ్యపార్టీతోద్భవవలసినదనియుకొరిరి. మహాత్ములవారు దాను నైహూగార్లకు సహాయ మొసంగెదననుమండ ఆంధ్రదేశమున వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు స్వరాజ్యపార్టీని నిరుత్సాహపరుచుట సరిగలేదనియు, స్వరాజ్యపార్టీ కాంగ్రెసుయొక్క కార్యక్రమము నతిక్రమింపకపోవుటయేగాక కాంగ్రెసుపనికి తోడ్పడి ఉత్సాహము పెంపొందించుటజేసి స్వరాజ్యపార్టీవారిని కాననసభలకు పంపుటని కోరుచు తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి. అగ్యక్షు లుపన్యసించుచు వికాఖ పట్నములో మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు బోర్డులలోను మ్యునిసిపాలిటీలలోను రాజకీయకక్షలను తీసుకరాగూడదని చెప్పిన వాక్యములను ఖండించిరి. కాననసభలలో పార్టీలు ఉండుట ప్రసరమైనచో బోర్డులలోను మ్యునిసిపాలిటీలలోను ఉండుట ప్రసరమని నొక్కిచెప్పిరి. మనదేశమున ప్రతిప్రతిస్థాపనకును రాజకీయవిషయములతో సంబంధముండియున్నది. కాంగ్రెసుయొక్క పలుకుబడి ఈ ప్రతిస్థాపన లన్నింటిలోను చెల్లుబడిదైయినచే తప్ప జనసామాన్యముయొక్క దృష్టిని కాంగ్రెసుయొక్క ఆశక్తియులై ప్రసర మరల్చాలము. కనుక రామచంద్రరావుగారి వాదము సారరహితముగ నున్నదని చెప్పిరి.

స్వరాజ్యపార్టీవారిని కాననసభలకు పంపుట దేశములకర్తవ్యమనిరి. బహుశః కాన్పూరు కాంగ్రెసులో కాననసభలకు కాంగ్రెసువారు వెళ్లు ఆజ్ఞ ఇయ్యబడవచ్చుననిరి. త్వరలో రానున్న స్టేటుకొన్నిటి ఎన్నికలలో మద్రాసు రాజధానిలో నలుగురు స్వరాజ్యపార్టీ పక్షమున నిలిచెననియు, అందులొ వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు, డాక్టరు రామచంద్రరావుగారు ఆంధ్రులు గలరనియు, తిరియిపురేశ్వర్లు తెలియని ఆంధ్రులు లేరనియు, ఈనలుగురికి వోట్ల నియ్యవలయుననియు చెప్పిరి.

సభముగింపుకు పూర్వము గద్వాల సంస్థానము వైజాం గాడ ఆక్రమించుట ఆక్రమము అన్యాయమునై యున్నది గనుక తిరిగి ఈసంస్థానమును రాజిగారి పరము చేయవలయునని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు అను తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా గంగీకరింపబడినది.

ఏలూరు వార్తలు

(ఒకవిలేఖరి)

గాలివానల తరువాత

జూన్ 11-నూమిడితోటలు ధ్వంస మయినవి. నెల దినములనుండి మామిడిపండ్లు బహుభాగము, పండులగుండుల లోను వాల్చాపావునున్నవి. పండరు 12 లు అమృతవలసిన బంగ నవల్లి, చినరసము, చెవరసము, చిల్లపండు, మల్గోసా, పండ్లు అర్థరూపాయ, మదకు పావులూకుగూడ విక్రయించిరి. వీరులకు తనివిదీర దొరకినవి. మా పౌరవాగ్యక్షులు చు|| ర|| రావుసాహేబు బజేటి వెంకట్రామయ్యనాయుడుగారు ఆధిక ప్రయాసపడి నష్టపడిన వీరసానులకు ఆపారముయిన నేవ కేసిరి. ఈమహనీయుడు రాత్రియంతట తీవ్రమయిన ఎండలో ప్రతి గూడెము తిరిగి నష్టపడిన వీరప్రజల కష్టములను స్వయముగా విచారించెను. వీరులకు సహాయముజేయుటకు 3500-0-0 విరాళములను వసూలుపరచెను. సర్వజనులను వీరప్రయత్నములకు తోడ్పడిరి.

కాలమానము

ఈ సంవత్సరము ఎండలు, గాడ్ములు ఎంతమాత్రమును లేవు. అమృతపండు కొద్దిగా ఎండలు జేసినవి. కాల్వలు ఈనెల 20 తేదీ కయినను సాగునను నమృతము తేదు. నారు పోయటకు రయితులు ఆదుర్దా పడుచున్నారు. పంటలు లేతలగునని రయితులు విచారించుచున్నారు.

పురపాలకసంఘము

ఈ సంవత్సరము ముఖ్యమయిన రోడ్లన్నియు జాగా మరమ్మతు జేసిారు. మురికినీరు పోవుటకు ఆచటలచ్చుట కాల్యలు రాతితోగట్టి బాధ తగ్గించుచున్నారు. దొరతనమువారు ప్రతి సంవత్సరము ద్రోనేజికి విరాళము లిచ్చుటకు సమ్మతించి రని తెలియుచున్నది. కేరొక సంపులచెరువునకు వంతెనమువారు 80 వేల రూపాయలు పౌరసంఘమువారి కిచ్చుటకు సమ్మతించిరిని తెలియుచున్నది. మునిసిపలు క్రొత్తమార్కెట్టుపని మునుకుగా జరుగుచున్నది.

వైద్యాలయములు

మానిసిపలు వైద్యాలయము దొరతనమువారు తీసికొనిరి. అందువలన సంవత్సరమునకు 25 వేలు ఖర్చు పౌరసంఘము వారికి కలిసి వచ్చుచున్నది స్త్రీలకు వైద్యమునకు మంచి ఏర్పాటులేవు. చాలామంది సుఖముగా నున్నది. కొన్ని సంవత్సరముల నుంచి ఒక స్త్రీ వైద్యురాలను ఏర్పాటు జేసి పౌర సంఘము వారు ప్రత్యేక వైద్యురాలయము జేయించుచున్నను అంత తృప్తికరముగా లేదు. ఘోషా ఆస్పత్రికి మాచేరుమను గారు విశేష మయినకృషి చేసి దాదాపు పదివేలవరకును విరాళములు జేయించియు ప్రస్తుతము ఏలూరు షేషిండిరి. ఇది ప్రజలకు అసంశృప్తిగా నున్నది. రక్షణసైన్యమువారు ప్రత్యేకము ఒక ఘోషా ఆస్పత్రి నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. లక్షాధికారలను విశేషముగా గల ఏలూరుపట్టణము స్త్రీలకు వైద్య సంబంధముగ తేమమును తామే విచారించుటగాక, ధర్మా సత్తులని ప్రోద్బుత్తైన మోతేటంబమును, ఇటువంటి ఘన కార్యములను ఆమోఘముగా నెరవేర్చు సమర్థులగు మా పౌర వాగ్యక్షులును ఏలూరు పట్టణములో ఒక ఘోషా వైద్యాలయమును నెలకొల్పుదురుగాక. ఇదివరకు శ్రీ మోలే గంగలజా జమిందారుగారు ఎం. ఎల్. సి. ఘోషా వైద్యాలయమునకు తాము చేసిన ఇరుపది వేలరూపయల వాగ్దానమును సఫలీకృతము జేసి మన హిందూనారిమణుల కృతజ్ఞతకు పాలగుదురుగా కని వేడుచున్నాము.

అంజుమను.

మా ఏలూరు మహమ్మదీయులలో చలనము కలిగినది. మహమ్మదీయు లందరూను ఒకసభ చేసి ఒక అంజుమను సంఘమును నెలకొల్పిరి.మిర్, మాల్వీ మహమ్మదు బజరెతలిసాహెబు గారు గవర్నమెంటు ఖాజీ అధ్యక్షులు. హిందూ ముసల్మాను సభ్యులము, మహమ్మదీయులకు బాలగ విద్యాభ్యాసానికి పాఠశాలనుబయ్య, మహమ్మదీయుల హక్కులకొరకు కృషి జరుపుదురు మొదలగునవి. ఈ సంఘముగారి యజ్ఞేశములు.

బరంపూరు తాలూకాబోర్డు

ఉపాధ్యాయుల సభ

శ్రీ బరంపూరు తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యాయుల సంఘ సభ ఇచ్చాపురం తాలూకా జయంతిపురం బోర్డు పాఠశాల భవనమున తే 28-6-25 దిని జగపవను.

భీమవరము వార్తలు

(ఆంధ్రపత్రిక విలేఖరి)

తాలూకాబోర్డు

జూన్, 11-నూ కడచిన రెండు నూ సముల నుండియు జూపక నిలుపుచేసిన తాలూకాబోర్డు అగ్యక్షుని ఎన్నికకు సభ నిన్న మధ్యాహ్నము 2 గం. లకు భీమవరము తా. బోర్డు భవనముందు జరిగినది. సభాసమావేశమునకు పూర్వము అగ్యక్షు లెవరుండిన బాగుండునని తర్జనభర్జన జరిగినది. 9 వ తేదీ సాయంత్రములకు సభ్యులలో చాలమంది ఉండేగాను చులో శ్రీ నడుపల్లి సుబ్బారాయుడుగారి గృహమును కలిసి వెలుపుంచిరి. కాని నిశ్చితైకాభిప్రాయని నకు రాలేదు. అగ్యక్షులుగా నుండగోరువారు. 1. బెంపాలెరి అగ్యక్షులుగానున్న దం. నారాయణరాజుగారు 2. పెన్నెత్తెన బాపిరాజుగారు సభ ప్రారంభమునవరకును వీరిద్దరును పట్టుదలతో పనిచేసిరి. ఇద్దరును కాంగ్రెసు అభిమానులు దేశసేవకులే. మంగళములు రాత్రియంతయు శ్రీ నడుపల్లి సుబ్బారాయుడుగారి యింటి వద్ద విమర్శ జరిగెను. బోర్డుచేతిలో 7 ఉద్యోగము లున్నవి. అగ్యక్షుడు, ఉపాధ్యక్షుడు, జిల్లాబోర్డు సభ్యులు రిరు.

సభ సమావేశముకాగానే శ్రీయంత దం. నారాయణరాజు గారు తమ సహజాకార్యముతో శ్రీ బాపిరాజుగారిని అగ్యక్షులుగానుండుటకు ఉపపాదించిరి. ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడినది. శ్రీ చెంగలపల్లి సత్యనారాయణగారిని ఉపాధ్యక్షులుగా నుండుటకును, నడుపల్లి సుబ్బారాయుడుగారు, గోకరాజు రామరాజుగారు, నిడమర్తి లక్ష్మీనారాయణగారు, పులవర్తి లక్ష్మణస్వామిగారు, మల్లారెడ్డి శేషయ్యగారు, జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగాను ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడిరి.

యూనియను.

ఈ యూనియనునకు ఎన్నికలు ఈ నెల 25 తేదీని జరుగును. అన్ని వార్డులకును బ్రాహ్మణేతరులు గట్టిగా ప్రయత్నము చేయుచున్నారు.

కోనసీమపండితుల యెత్తు

పాలగుమ్మి అస్పృశ్యత విచారణ సభ

కాంగ్రెసు ప్రచారమునకు రానున్న విషయ

(ఒకవిలేఖరి)

అంబాజీ షేట, జూన్ 12:-గోదావరి జిల్లా అమలాపురం కాల్యయొద్దనున్న పాలగుమ్మి అను గ్రామముందు అస్పృశ్యత ధర్మకాస్త్రమమృతమైనదియూ కాదా యని కోన సీమపండితులచే నిర్ధారణ చేయబడును. సభ పాలగుమ్మియందు యీ నెల 10 వ తేదీన జరుగును. బ్రహ్మశ్రీ షేరి వెంకట రత్నం దీక్షతులుగారు సభకు వయచేయుమనినదని పండితుల నాహ్వానించుచున్నారు. పాలగుమ్మియందలి కోనసీమ పండితులు కావించు తీర్మానము కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు ప్రతి హులుగనున్నచో యీ జిల్లాయందు కాంగ్రెసు ప్రచారమునకు మిక్కిలి ఆటంకమును గలుగజేయును. అస్పృశ్యతానివారణ కొరకు ప్రయత్నించువారు పాలగుమ్మిపండితుల సభకు వయ చేసి అస్పృశ్యతానివారణా వశ్యకతను గట్టిపలకు నయ్యున్నట్లు గావింపవలయును. గోదావరి జిల్లా పరివెల అస్పృశ్యతనివారణ సభలయందు నీ నివయమై గావించబడిన తీర్మానములకు ప్రతి కూలమును తీర్మానములను గావించుటకు పాలగుమ్మి సమావేశ మేర్పరచువారి అభిప్రాయముని దెలిపిచున్నది. కాంగ్రెసు నాయకులు, సభకు రాకుండి పన్నుగడలు పన్నుబడుచున్న వి. సభకు గురించి ముందుగ వార్తా ప్రకటనలు దెలుపవలెను. కాబట్టి సభయందు గావించబడు తీర్మానములు హాజరైన కాంగ్రెసు నాయకులను బుద్ధివంతులు. (తెలలి వార్తలు.)

స్థానికభవనములు

బెజవాడలోని బండగూడ పుత్ర కాంగ్రెసుగల మీదలి బండగూడ వాగ్దానము చేసికొను జేమింబునున్న దర్శకులుంబుములో చేరినవారు ఆరుగురు. తేదీన తమ ఇంటినుండు అకస్మాత్తుగా కలిగిన అగ్నిప్రమాదముచే ఇయటికన్నులుట త్రోవ కానక ఘోరమరణముల నొందెరి. వీరి ఆత్మలకు భగవంతునికృప జల్ల కాంతిలుగూగాక! అని శరణం సుబ్బారావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

బొంబాయి అభివృద్ధిశాఖ

బహుచాగారి నవాలు

(ప్రీప్రెసు ఆఫ్ ఇండియా)

వి. ఎఫ్. బహుచాగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

అభివృద్ధి శాఖవారి అసమర్థతను, ధనవ్యయ విధాన మును ఆదినుండియు యీ వ్యాస కర్త వివర్ణించుచునే యున్నాడు. రిక్లమేషను (బురద దీసిధూములు బాగుచేయు) విధానము ప్రారంభమునుండియు నెవ్వరూ యుక్తముగ నున్నది. ఫలితము జరిగి ప్రజల నిరసనభావ మెరుకవరచబడెను. ఆశాఖ యందలి లోపములు వెల్లడిజేయబడెను. విచారణసంఘమును నియమింప గోరిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు నోరుచూసుక మెదలకుండిరి.

నారినే గారు కాననభలో తీవ్రముగా నిష్కడు విమర్శించుటచే వారి గౌరవమును భంగము వచ్చినది. ఇప్పుడైనను విచారణసంఘమును నియమింప ధైర్యము చాలదు. తమ ఉద్యోగులను సమర్థించుకొనుటకై నారినేగారితో జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను ప్రకటించిరి. ప్రభుత్వము వారిదిగవ వివరములనుగూడ ప్రకటింప సాహసించెదరా?

1. అభివృద్ధి విధానముగూర్చి లండనులోని కోర్టును గూర్చిని సర్ జార్జి లాయడుగారికిని జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు.

2. సర్ జార్జి బచానను గూర్చి, బ్రిటిషు మాన్యుస్క్రిప్టు కంపెనీలకు గవర్నరుగారికి జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు. దీనినుండియే ఇంగ్లాండు నుండి వచ్చిన సామగ్రి అభివృద్ధిశాఖ పేరునగాక గవర్నరుగారి పేరనవచ్చి 12 నెలలు బొంబాయిచేవులో పడియుండెను.

3. సర్ చిమరులూలు నెతల్వేడిగాను రాజీనామా నిన్నుటకు కారణమైన గవర్నరుగారి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు.

4. బాకుచే రిక్లమేషను కొరకు అంగ్లేయులు దేశీయులు వాడిన గుత్తల వ్యత్యాసము.

5. ఈరిక్లమేషను పని జరుపుటకు సర్ జార్జి బచానను గారి సమర్థత దెలుపు కాగితములు.

6. ఇతర కాంట్రాక్టులు, గుత్తల వివరములు, రిక్లమేషనునందు వచ్చునట్లు.

ప్రభుత్వమువారి వివరములను ప్రకటించినచో నారి మనువంటివారికి, స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు వాదించుటకు కొంత సామగ్రి కుదురును.

అభివృద్ధిశాఖ నిబద్ధి కాపాడినది సర్ జార్జిలాయడు గారు. అందునుండియే వైనదలిపిన కాగితములను, సమాచారము లను ప్రభుత్వమువారు కొరవచ్చును. సర్ వెస్లీ విల్సనుగారి ప్రభుత్వము, టాంకులు వట్టి పోవువరకు కన్నములు పూడ్చుకుందు రని భావింపవలయు గాక.

నమక మైన నగలుదొరకు స్థలము



మావద్ద వెండిగొలుసులు, గిన్నెలు, తట్టలు, కంఠములు, కూజాలు, బంగారెగాజులు, గొలుసులు, చెయ్యనుట్టిగోలు, నాగవల్లులు, వంకీలు, నాగరలు, కామంతిబిళ్లలు, కెంపుజడబిళ్లలు, మొటిరకం పువ్వరాగము తోడులు, అంటుపోగులు, బేసరీలు, క్లావరులు మున్నగునవి దొరుకును బయటివారి ఆర్డరులు అతిజాగ్రత్తగా పంపబడును. ఒకదఫా మాకు అర్జిరిచ్చిన మానవ్యకము మీకు తెలియును.

సీమవెండికి, పవరంబంగారకు పూచీ నిచ్చెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో పైకమువాపనిచ్చెదము.

బీచు వెంకటస్వామిశెట్టి

నగలవర్తకులు, కర్నూలు.

శ్రీ క్రోధన జ్యోతిష మార్గదర్శిని

ఈపుస్తకమును చదివినచో ఎవరికివారు క్రోధన సంరములో గణితముతో నిమిత్తములేకుండా ప్రతిగంట, రోజు, మాసము, దశ, సంవత్సర ఫలితములు కాంతులు తెలిసికొనగలరు. తగ్గింపు వెల పోస్టేజీసహా 1-4-0 ఆణాలు.

శ్రీరాంప్రసాద్ జ్యోతిషమందిరము,

భీమవరంపాడు, భీమవరంతాలూకా, కృష్ణాజిల్లా.

చేలిమగ్గములకు కావలసిన

సామానులు

చేలిమగ్గములకు కావలసిన వార్షికువడి (Cotton Healds) తీగవడి (Wire Healds) పన్నె (Steel Reeds) నాడి చక్రములతోగాని లేకుండ గాని (Steel Rollet Shuttles) ఊచలు (Bobbins) వడిలాగుటకు సూదులు (Reed Hooks) ఉడతలు (Pickers) మొదలగునవన్నియు చిల్లరను, టోకు గను. మిక్కిలి నరనమగుధరకు మావద్ద దొరకును. వివరములకు క్రింది విలాసమునకు ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును,

The Indo-British

Trading Bureau,

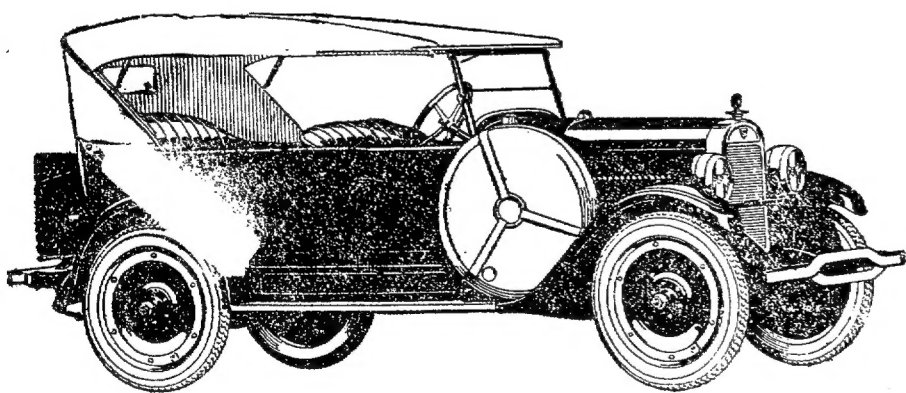
15/19, Ghoga Street, Fort, BOMBAY



చేంబర్లేన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వాయువు అను బిడ్డలకు వచ్చు రోగము, గొంతుపుండు గొంతురాపు, రొమ్ముపడి సెము, కుక్కిదగ్గును, అన్ని రకములగొంతు వ్యాధులు మొదలగునవి పటాపంచలై పోవునును, అన్నిజాగాలో విక్రయించబడుచున్నది. (కె-కె) 13



Maxwell

మా క్సు వెల్

క్రొత్తవి నోదవైనబండి

మంచి వేరుపొందిన బండి

ఐదుగురు కూర్చునుటకు తగినది, బాదాము రంగు వేయబడినది, ఎత్తని హంటు, నల్లని ఫెండ్లు, గుండ్రని చక్రములు, బాన్చి మాగ్నెటో, జెనిత్, కార్బురెటర్, రెమి ఎలక్ట్రిక్ వద్దతి, ముందు వెనుక బండ్లు, వెనుక ట్రంకు—మొదలగునవి అన్నియు చేరి

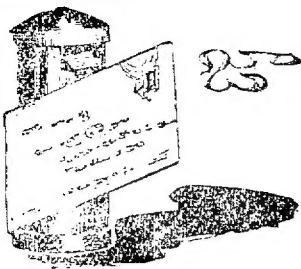
క్రొత్తమాక్సు వెల్ వినోదమైన

బండి యగును. ప్రస్తుత కాలమునకు మిక్కిలి మనోహరమైన బండి. ఒకదానిని మేము మీకు చూపవచ్చునా?

ధర
రూ 5,450

ఎఫ్. ఓ. ఆర్., మదరాసు.

SPENCER & Co., LTD. MADRAS & BRANCHES



జూబులు

హిందీ ప్రచారము

మహాత్ముల యన్యత త్రింప జరిగిన గత క్రొంగు దేశీయ మహాభక్త (కాంగ్రెసు) కు వెల్లిన ప్రతినిధులను (నేతరులను) హిందీభాషయొక్క చూడకత యెట్టిదయో తెలిపి యేర్పాటుచేయుచును. మహాత్ముడు త్వరలో మనదేశమునకు రానున్నాడు. ఆంగ్లదేశమున హిందీభాషలో చప్పల యేభాష యందు నుపన్యసించుట కిచ్చగించు చుని వారి కంగరేళ పర్యటనకు జరిగెడి యుపన్యాసములవలన మానకు విశేషము కాగలదు. మనూ రాసంపత్సర్వములవలన మనదేశమునకు చాలసహాయముచేసి ప్రచారమున కన్నివిధముల చోప్పుచు చున్న మహాత్ముడు మనదేశమున ఆంగ్లములో నుపన్యసించుచు మనమెందులకు చూడకగలము? చారిత్రాత్మకము వినుటకై ఇదివఱకు హిందీకేంద్రములకుఁ బ్రయత్నముచేయుచు ప్రతి చూడకగలము లెప్పుక ప్రయత్నము చేయుగాక!

ఆంగ్లహిందీ ప్రచారకార్యాలయము తిరుపతి ప్రస్తుతము పదునొండు ప్రచారకులు ప్రచారము చేయుచున్నారు. ఇతర ప్రచారకులును పలుచోట్లను ప్రచార మొనర్చుచున్నారు. మాకు నిచ్చు కార్యవివరణల ప్రకారము వినుచుంటుంటే దీని నభ్యసించుచున్నాము. ఈ కేంద్రములవలన పిమ్మట అధిక సంఖ్యాత్ములగు హిందీభాష నభ్యసించెదరని విశ్వసించుచున్నాము.

ప్రచారకులు

ఉత్తర భారతీయప్రచారకులు దక్షిణ భారత ప్రచారకులు నీవనుగనున్నారు. ప్రచారకులు కావలసినవారు మాతో యుత్తరప్రభుత్వముల జరుపుదురుగాక. మిక్కిలి యనుభవము గల ప్రచారకులు పంపించుదురు.

రాష్ట్రభాషాబోధిని

ఇది నూటపది పుటలు గల్గి తెలుగు లిపిలో వ్రాయబడి స్వయముగ హిందీ నభ్యసించుట కుపయుక్తమును పుస్తకము. సాష్టాభ్యుక్త ఒక అణాబిల్లి పంపువారందరికి నీ పుస్తకము చిత్రముగ పంపించును. ఈ పుస్తకమువలన చక్కని హిందీభాష యొక్క సామాన్య జ్ఞానము హిందీ అక్షరముల నేర్చుకొనకయే యలవదులొనర్చునని మేము గట్టిగ చెప్పగలము. హిందీభాషాభ్యసనాభిలాషులు ఈ యవకాశమును పోగొట్టుకొనుచుండుదుగాక.

హిందీప్రచార } మోటూరి సత్యనారాయణ,
కార్యాలయము } వ్యవస్థాపకుడు.
రెజిస్టర్

ఆంగ్లభిద్దుభ్యాంకు, గుంటూరు ౧౧-౬-౧౯౨౫
సర్కులరు నెం ౧౬ రు.

లోగడ యీనెల ౫ వ తేదీన ఉత్పత్తిసానములనాగు న్ను అమ్మకం దిపించువారున్న నెలనాగిగా పంపింపబడిన అమ్మ సమోనాలు పంపియింపబడును. వాని విషయములో అభిలభారత ఖాదీబోర్డువారు ఈక్రింది విషయములను ముఖ్యముగా గమనింపవలె నని వ్రాయుచున్నారు.

౧. ప్రతి ఖాదీబోర్డును యీసమోనాలు ప్రతి నెల పూర్తిచేసి పంపుచుండవలెను.

౨. ప్రతినెలయు సరకునిలువ లేట్ల నవసరములేకనే సరకుపుస్తకమును జటిలీ నెలనపున్న సరకుమొత్తమునే చెయ్యవచ్చును.

౩. అప్పులు పుచ్చుకొన్న వారందరూ ప్రతినెలయు వారు తప్పిచేయునట్టియు అమ్మనట్టియు సరకు యొక్క లేఖలను తయారుచేసి పంపువరకుమీదనే అప్పతీసుకొన్నట్లు ఎంజబుడుచున్నారు. కావున కాంగ్రెసు సంస్థలనుండి అప్పు తీసికొని పనిచేయుచున్న ఖాదీబోర్డులను యితర సంస్థల న్ను అట్టి నెలనరికెక్కులను పంపకపోయినచో వారికిచ్చిన ఋణములు తిరిగి తీసికొనబడును.

౪. కాంగ్రెసు సహాయము పొందని భిద్దు సంస్థలయొక్క లేఖలకును పచ్చినచో వారి పద్ధతులకు మన పద్ధతులకును

పోల్చుచు అభివృద్ధి చేయుటకు మీ కలుగును. కాన వారు గూడ యీనెలసరికెక్కులు పంపిన వాగుండును.

* * *

ఆంగ్ల భిద్దుభ్యాంకు గుంటూరు ౧౧-౬-౨౫

సర్కులరు నెం ౧౬ (ఆ)

తాదీపత్రి హిందీస్పీన్నింగు కంపెనీవారు యీక్రింద తెలియపరచిన ప్రకారం పాత్రములను సప్లయచేయుట మన తెలుపుచున్నారు. ఈసల చూడుకొని కావలసినవారు "ది తాదీపత్రి హిందీస్పీన్నింగు, వీవింగుకంపెనీవారికి తాదీపత్రి" అని వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

చూడకగల ధోరణులు ౧౬ నెంబరు ౧౬ పుంజములు అం గజములవెట్టు జత ౨౨, ౨౩, ౨౪ గజములు కలసి.

గజము ౧ కి రు ౦-౧౨-౦.

డిజ్కో " డిజ్కో ౧౪ పుంజములు.

౫౦ డిజ్కో " డిజ్కో

గజము ౧ కి రు ౦-౧౧-౦.

చలనధోరణులు, ౧౪ పుంజములు, ౧౬ నెంబరు, ౧౪ అంబుల వెట్టు ౧౦ కి రు ౦-౧౧-౦. చలనచేసిన సాదా తానలు, ౫౦ అంబుల వెట్టు.

గజము ౧ కి రు ౦-౧౧-౬

డిజ్కో ... ౪౫ డిజ్కో రు ౦-౧౦-౦

డిజ్కో ... ౩౬ ... రు ౦-౮-౬.

కవుతా వేంకటచలనతీరావు,

కార్యదర్శిగాను.

7 వ ఆంగ్లాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము

కడచిన సప్తమ ఆంగ్లాయుర్వేద సమ్మేళనములో ఒక వింతతీర్మానము అంగీకరింపబడినది. ఆ తీర్మానము ప్రకారము ఆంగ్లాయుర్వేద విద్యాపీఠ పరీక్షలలో ఉత్తమ పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులైనవారు ఏవో కొన్ని నియమిత సంస్థలలో ఆరు మాసములు కర్మపథాభ్యాస మభ్యసించినట్లుల ధృవపత్రముండిన గాని "వైద్యవిద్యాకా" అను బిరుదును నివ్వకూడదు.

ఈ తీర్మానముయొక్క ఆవశ్యకము ఎందుకనిన ఏవో కొన్ని పుస్తకములు ఎవరివద్దనో చదివి పరీక్షలనుచున్నారనియు, అట్టివారికి కర్మపథాభ్యాసముబొత్తిగా ఉండకుండుటచే ఆంగ్లాయుర్వేదమండలికి అప్రత్యక్ష కలుగుననియు ఊహించి కాబోయి యా తీర్మానము చేసిరి. ఇంతవఱకు వారందరూ సమర్థింపబడుచును. సికింద్రాబాద్ లో కడచిన 4 సంవత్సరములుగా ఉత్తమ వైద్యుల సహాయంతో నాగ్నూహమందే ఒక ఆయుర్వేదపాఠశాల స్థాపించి విద్యార్థులకు వాషించి ప్రతి ఏటను నుమారులు పురకీ అన్నివసతులు కల్పించి గురుకులవాసముగా ఆంగ్లాయుర్వేదమండలి నియమముల ప్రకారము క్రమశిక్షణ నిర్వహించుట ఆంగ్లమండలిలో ప్రముఖుల వైద్యులందరినీ తెలిసిన విషయమే.

ఇప్పటికి నుమారు 15 గురు విద్యార్థులు మా పాఠశాల లో శ్రమశిక్షణ బొందియున్నను ఆంగ్లాయుర్వేద విద్యాపీఠ పరీక్షలలో

| | | |
|------|------------|-----------|
| 1922 | సంవత్సరమున | ఇద్దరు. |
| 1923 | " | మొగ్గురు. |
| 1924 | " | ఒకరు. |

ఉత్తమపరీక్షలో ఉత్తీర్ణులైనవారి బిరుదును బొంది యున్నారు. ఇందులో మువ్వురు వైద్యపుత్రినే ఆవలంబించుచు గణ్యతను బొందియున్నారు.

మాపాఠశాల 1921 వ సం॥ ఆంగ్లాయుర్వేదమండలికి చేర్చబడిన దైనను, బిరుదులనిచ్చు హక్కు తొలగించుటచే తత్సంబంధమునకు రాజీనామా ఇచ్చినాము. కాని అప్పటినుండి మాపాఠశాలకు విట్టివారు కొన్ని కారణములచే స్వంతపరీక్షలు జరుపుట నూసివేసి యోగ్యత గల విద్యార్థులను ఆర్టికల్ ౧౧ మండలి పరీక్షలకే పంపుచున్నారు. ఈరీతిగా పంపినవారందరు వారి పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులే అగుచున్నారు. సరియేదా.

ప్రకృతిము మాపాఠశాలకు సంబంధించిన విషయసమస్య ఏమనగా:-

ఇచ్చు విద్యార్థులు గురుకులవాసశిక్షణలో ఉచిత అన్న వసతి అనుభవించుచు ప్రముఖులను మువ్వురు వైద్యోత్తముల నీతి త్నాక్రింద ఆయుర్వేదము కర్మపాఠములతోడ నేర్చుచున్నారు.

ఇప్పుడు ఆంగ్లాయుర్వేదమండలిలో కావించిన తీర్మానముప్రకారము మవిద్యార్థులు ఇన్నాళ్లుగా ఎన్నియోకష్ట నిష్ఠురముల కొచ్చి విద్యసాధించి, పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులైనవీధప కూడ ఏమద్రాసుకో, తిరుపతికో, వెల్లి వారివారి స్వంతభువ్వులలో మరల ఆరుమాసములు వైద్యులవెంటతగిలియుండవలెనన్న ఎంత ప్రయాసయో ఊహింపుడు.

ఈతీర్మానము చేయకముందు దీని అభిప్రాయమైన నూచించియుండిన మాప్రతినిధులద్వారా మాపాఠశాలను పట్టిలో చేర్చి యుండవచ్చును. అటుల చేయక తీర్మానము కావించుటచే మాపాఠశాలవిద్యార్థులకు చాలా తొందర కలుగుచున్నది.

ను॥ రా॥ రా॥ శ్రీ శ్రీరంగం సంకమేశ్వరశాస్త్రిల వారు ఇచ్చు ఆయుర్వేద పాఠశాలకు ఉపద్రవ్యులగు నుండి రెండుసంవత్సరములు వారి కర్మపాటన మంతయు విద్యార్థులకు కరతలామలకముగ బోధించినారు. సప్తమాంగ్ర వైద్యసమ్మేళనమునకు వారు వెళ్ళియుండిరి. వారే అచట ఉండియు మాపాఠశాలను పట్టిలో చేర్చిందనెదని విద్యాపీఠముంత్రిగారుప్రశ్నించిరి.

ఇందుకు సమాధానము చెప్పటకు శ్రీశాస్త్రిగారిని యింతనగకు ధర్మించలేదు. వా రేవిధమయిన జవాబు చెప్పగలగో ఊహింపలేము. కాని కడచిన సంవత్సరము ఇచ్చట పేగు అదా వడిచే కొన్నాళ్లు పాఠశాల జరుగనందున పాఠశాల తీసివేసినానని భావించి యుండవచ్చును. అయితే నిశ్చయముగా మేము ఊరిలోనే యుండి పాఠశాలను జలపుచుంటిమి. శ్రీమాన్ ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యాపీఠముంత్రిగారికి మాపాఠశాల విద్యార్థులు యీ తీర్మానము తెలియకనే పంపిన ఉత్తమపరీక్షాసమములు వాపసుచేయి ప్రార్థింపగా సమావేశమున మీ మనవి పెట్టి తీర్మానముప్రకారము చేయుదు నని జవాబువ్రాసిరి. ఇదిగాక "మీ ప్రతినిధులే సమావేశమునకు వచ్చి పాఠశాలను పట్టికలో చేర్పింపవలెను. కాని మాపాఠశాలని కూడ వెంటిచ్చిరి

ఈతీర్మానము తెలియక విద్యార్థులు 1925 సం॥ మే నెల 16 వ తేదీ ఉత్తమపరీక్షయనుచు పంపినారు. అది 20 వ తేదీ మంత్రిగారికి చేరినది. 21 వ తేదీన పాఠశాల (సికాసిపాల్ గానున్న) నేను రుసుము వాపసు పంప వేడినాను. అది 22 వ తేదీన మంత్రిగారికి చేరినది. ఈ రెండుదినములలో విద్యార్థులకై మంత్రిగారు ఏశ్రమయు పుచ్చుకొనియుండరు. బీదవిద్యార్థుల రుసుము వాపసు పంపియుండిన ఎంత బాగుండును?

అం॥ అ॥ విద్యాపీఠ మంత్రిగారును రిజిస్టర్ అయిన రుసుము సమ్మేళన అంగీకారమైనగాని వాపసు పంపబడదనిరి. ఇదికూడ అధునిక చట్టమునకు సరిపోవుట నిజమేకాని బీదవిద్యార్థులు మాత్రము వారివారి స్వదేశములకు ఆకాభంగము చెంది పోగోరుచున్నారు.

అట్టివిద్యార్థుల కాకాభంగము కలిగించునట్టి దౌర్భాగ్యము నా కేర్పడినందున సికింద్రాబాద్ ఆయుర్వేద ధర్మపాఠశాలను నేటినుండి మూసివేయ యత్నించుచున్నాము. కనుక వైసంవత్సరము నూతనదరఖాస్తు లేవియు ఆలోచింపబడదు.

హెచ్. సుబ్బారాయశాస్త్రి,

(సికాసిపాల్ ఆయుర్వేదపాఠశాల-సికింద్రాబాద్.)

శ్రీ॥ శే॥ దామెర్ల రామరావు

స్థావరకనిధి

ఒక విన్నపము

సుప్రసిద్ధ చిత్రకారులును, భారత చిత్రకళా విభారరులలో నొకరును, ఆంగ్లభారత కళా పరిషదాచార్యులును, అగు శ్రీదామెర్ల రామరావుగారు నుమారు నాలుగు నెలల క్రిత మిరువది యెనిమిదిసంవత్సరముల పిన్నవయస్కుననే మృతి నొందిన విషయ మందరకు తెలిసినదే. ఇంత పిన్నవయస్కుననే వీరిచిత్రకళావైఖ్యము భారతదేశ మంత కీర్తి గాంచినది. వీరి యకాలమరణమునకు ఐగమయ దేశమందు పెట్టుచోటుల సభలు జరిగినవి. వీరి జన్మస్థలము గాజుమ హేంద్రవరముగా జరిగిన పౌరమహాజనసభలో వీరి కృషిని సాగించుటకై వీరును, వీరికిఘోషించు సాగించుచున్న ఆంగ్లభారత చిత్రకళాశాలను కాళ్యతముగా వీరిపేరిట సాగించు ప్రయత్నములు చేయుటకు తీర్మానింపబడి, ఈతీర్మానము నాచరణములో పెట్టుట కొక యుపసంఘము ఏర్పాటు చేయబడినది. ఈయుపసంఘము వారు దీనికి విరాళములు వసూలుచేయుచున్నారు. చిత్రకళా వికాసము జాతీయాన్నత్యమునకు తోడ్పడు ముఖ్యసాధనములలో నొకటి కావున ఈప్రయత్నమున కల్లయ తోడ్పడి విరాళము లొసంగి ప్రోత్సహింప ప్రార్థించుచున్నాము.

కొండ వెంకటప్పయ్య (గుంటూరు) శేషవరపురామశాసు (చెన్నపురి) యల్లాజోన్సుల కామేశ్వరరావు (కాకినాడ) నడింపల్లి సుబ్బరాజు (కొడూరుపాడు) నామన బాపన్న (దేవరపల్లి) అయ్యంగి వెంకటరమణయ్య (రెజినాడ) నేట్రకంటి శ్రీనివాసకోనేటిరావు (కాకినాడ) బ్రహ్మజోన్సుల సుబ్రహ్మణ్యము (శీతానగరము) భమిడిపాటి నరసింహశాస్త్రి (అమలాపురం) బులుసు సాంబయ్యారీ (కాకినాడ) వాడేవు. రామమూర్తి (రాజోలు).

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

మదరాసు వెన్సిల్స్

ప్రత్యేక సదుపాయములు—జూను నెలొఖరువరకు మాత్రమే

ఇప్పటి వరకు మీద 100 కి 5 చొప్పున తగ్గించడమైనది. చెన్నరాష్ట్రము, నైజామాజ్యము, బొంబాయి రాష్ట్రములో బొంబాయివరకు గల ఏపట్టణమునందీ అయినా 50 రూ. కు పైబడిన అర్జునుల రైలుఖర్చులు మేమే భరింతుము.

వ్యాపారములకు మంచిలాభముగదా—తరుణము వింశకుండగ అర్జునపంపండి.

మద్రాసు వెన్సిల్స్ లు ప్యాక్టరీ, మద్రాసు.

1924

నాణీముద్రాక్రమాల, బెజవాడ.

అచ్చు జైండువనులు, రజ్జురహితులు, సేబ్, రాగి, జంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, క్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (80%) ఎంగ్లీషింగు

“స్వరస్సు అట్లాను టానికి మిక్కిలి బలముగలది. నరములను జీర్ణ కోశములను మంచి ఆరోగ్య స్థితికి తెచ్చును. అందు చేతనే నావద్దకువచ్చు రోగులు అనేకులు దీనినివాడి, అద్భుతమైనగుణమును పొందుచున్నారు.”

ఎఫ్. ఆర్. సి. ఎస్.

“అన్ని ఉదరరోగములకు, కారజ సంబంధమైన వ్యాధులకు అట్లాను టానిక్ మంచి గుణమిచ్చుటను నేను తెలిసికొంటిని.

అదిగాక నరముల బలహీనముగల వారందరును ఈ టానికును నిర్భయముగా వాడవచ్చును.”

ఎల్. ఎమ్. ఆండు ఎస్.

నర్వకాలసంజీవి అగు
అట్లాను టానిక్కును
యిప్పుడే పుచ్చుకొని
కాలసంజీవిని
వశపరచుకొందు
ఉష్ణదేశములకు తగిన టానిక్కు

దేహమునందు రెండుకీతులుగా పనిచేయుటవల్లనే అట్లాను టానిక్కు మిక్కిలి జయము పొందుచున్నదని ప్రతి వైద్యునికి బాగుగా తెలియును. తక్షణమే నరములు, మెదడు, దేహమునందుండు నన్నవి మాంసము పాశములు మొదలగువాటికి మంచిపుష్టి నిచ్చునట్టియు, భుజించిన ఆహారము చక్కగా జీర్ణమగునట్లుచేసి, బలమును హెచ్చించి నట్టియు, విలువగల ఓషధులు యిందులో చేరియున్నవి. కృశించిన భాగములను రెండింతలు వడితో మంచి ఆరోగ్యస్థితికి తెచ్చును. అందు చేతనే అట్లాను టానిక్కు అతి త్వరలోనే శాశ్వతమైన గుణమునిచ్చును. కెమిస్టుల అందరివద్దను దొరకును

మదన్ సన్సు అండు కో.,

కెమిస్టులు, బొంబాయి

మద్రాసు డిపో ఏజెంట్లు:—ఎ.ఎస్. ఆర్. మూర్తి.

ఆండు సన్సు, 9, పాప్ హామ్యుబ్రాడ్వే

“నేను న్యూర స్టీనియా వ్యాధిగల వారి నరములు కృశించిన వారికి ఈ టానిక్కును వాడి తిని. అందుచే వారికి అమోఘమైన గుణము కలిగినది నరముల బలహీనము, ముఖ్యముగా దీర్ఘ కాలమునుండి అజీర్ణ వ్యాధితో కూడనరముల బలహీనముగల వారికి దీనిని నేను సిఫార్సు చేయుచున్నాను.” 1631

ఎం. బి. బి. ఎస్.

“నేను అట్లాను టానిక్కును అనే రకముల వ్యాధిగ్రస్తులకు వాడి తిని మంచి గుణముగలిగినది. అమితముగా పనిచేయు వారికి ముఖ్యముగా యది అద్భుతమైన గుణమిచ్చినది.”

“పుష్టిని గోరు ప్రతి యొకరును దీనిని తప్పక పుచ్చుకొనుటకు నేను సిఫార్సుచేయుచున్నాను.”

ఎల్. ఎమ్. ఆండు ఎస్.